

FRAGMENTA IOANNEA SINOLOGICA

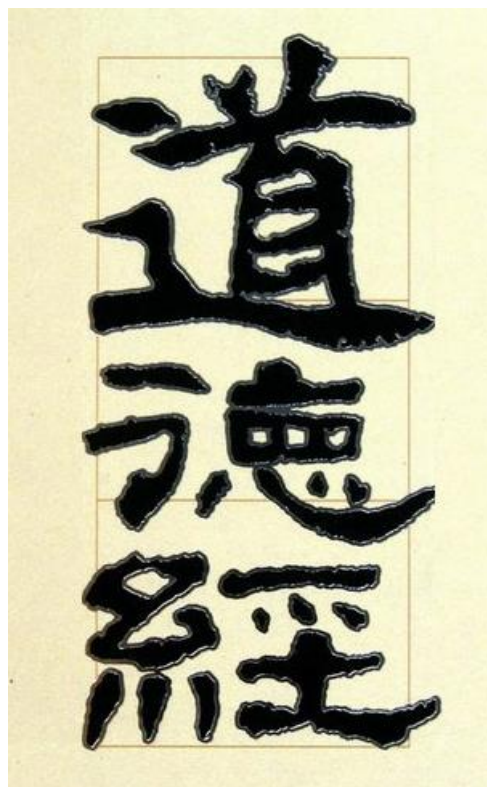
Sinogramy čínských znaků Tao te t'ingu 1: 1.-9. kapitola

Sinograms of the Chinese characters of the Dao De Jing 1: Chapter 1-9

Rostislav FELLNER

Centre for Ecological Research and Education
Vinařice 48, 267 01 p. Králův Dvůr, Czech Republic

e-mail: poustevna.bacin@gmail.com

Obr. 1 Tao te t'ing – jako zdroj pro studium čínských znaků.

Fig. 1 Dao De Jing – as a resource for studying Chinese characters.

Fellner R. (2022): Sinogramy čínských znaků Tao te ťingu 1: 1.-9. kapitola. – Fragn. Ioann. Collecta 31: 5-56.

Je předložen soupis 241 čínských znaků a jejich sinogramů (*sensu* Lyssenko & Weulersse 1986, viz Bellassen & Zhang 1997) prvních devíti kapitol Tao te ťingu, včetně znaků obsažených v recentně objevených verzích Kuo-tien, Ma-wang tvej a Pej-ta Lao-c'.

Klíčová slova: *Tao te ťing, čínské znaky, sinogramy*

Fellner R. (2022): Sinograms of the Chinese characters of the Dao De Jing 1: Chapter 1 - 9. – Fragn. Ioann. Collecta 31: 5-56.

An inventory of 241 Chinese characters and their sinograms (*sensu* Lyssenko & Weulersse 1986, see Bellassen & Zhang 1997) of the first nine chapters of the Dao De Jing is presented, including characters contained in the recently discovered versions of the Guodian, Mawangdui and Beida Laozi.

Key words: *Dao de jing, Chinese characters, sinograms*

ÚVODEM

Termín „sinogram“ zavedli původně Nicolas Lyssenko a Delphine Weulersse ve své práci „Méthode programmée du chinois moderne“ (Lyssenko & Weulersse 1986). Systematicky jej následně začali používat např. Joël Bellassen a Zhang Pengpeng ve své učebnici čínštiny nazvané „A Key to Chinese Speech and Writing“ (Bellassen & Zhang 1997). Sinogram podle nich zachycuje tři základní prvky čínského znaku: 1) rozpis tahů podle jejich pořadí s vyznačením směru tahu; 2) rozložení znaku na grafické skladebné prvky a jim odpovídající významové prvky; 3) původní podobu znaku a jeho vysvětlení. Pro naše účely popisu čínských znaků obsažených v Tao te ťingu využíváme takto navrženou strukturu termínu „sinogram“, ale při tom v praxi sledujeme pouze druhý a třetí prvek strukturovaného sinogramu čínského znaku ve smyslu Bellasena a Zhanga (Bellassen & Zhang op. cit.); první zmiňovaný prvek (rozpis tahů) není pro náš výklad relevantní. Nebudeme rovněž používat termín „sinogram“ v jeho nestrukturovaném pojetí jako určitého specifického synonyma k pojmům „čínský znak“ nebo „čínské znakové písmo“, což je použití, ke kterému přistoupili v poslední době Slaměňíková a Uher (2022).

Sinogramy čínských znaků jsme začali zpracovávat původně pro účastníky kurzu „Čínština – svět psaný znaky“ a pak i návazného „Interpretačního kurzu Tao te ťingu“ na Svatojánské koleji – vyšší odborné škole pedagogické ve Svatém Janu pod Skalou. Systematicky byly sinogramy zařazovány zejména v rámci postupně vznikajících skript pro účastníky těchto kurzů pod názvem „Čínština podle Tao te ťingu“. První kapitola Tao te ťingu byla tímto způsobem poprvé kompletovaná 11. 11. 2006, revidovaná pak znovu při novém běhu kurzu v roce 2008, a opět pak v roce 2022 pro účastníky nového kurzu „Tao te ťing krok za krokem“, organizovaného v Zámeckém dvoru ve Všeradicích (Fellner 2022). Ve zkrácené verzi pak byl text této 1. kapitoly Tao te ťingu publikován i ve sborníku „*Fragmenta Ioannea Collecta*“ (Fellner 2007). Dalších osm kapitol následovalo obdobně, včetně jejich publikování ve zkrácené verzi (Fellner 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013a, 2013b, 2014).

V tomto příspěvku je předložen soupis všech čínských znaků obsažených v první až deváté kapitole Tao te ťingu (ve standardním řazení kapitol) spolu s jejich sinogramy. Znaky jsou řazeny abecedně podle jejich nejběžnější výslovnosti (přepis do latinky je uváděn v čínském přepisu *pchin-jin*), spolu s údaji o tom, ve které kapitole se znak v Tao te ťingu

poprvé vyskytuje, a zda to je v klasické, tj. „wangpiovské“ verzi (označeno písmeny WB)¹, anebo ve starších, recentně objevených verzích, označovaných jako „Kuo-tien“ (označeno GD)², „Ma-wang tuej“ (označeno MWD)³ anebo „Pej-ta Lao-c’“ (označeno BD)⁴. Vlastní připojené sinogramy pak zahrnují nejprve **výslovnost** čínského znaku v současné čínštině a jeho běžný **význam**, dále jeho **skladebné prvky**, jež mohou být případně též nositeli jeho významu (pakliže se znak skládá z vícera skladebných prvků), a konečně navrhovanou **kontextuální interpretaci**⁵, s přihlédnutím k původní podobě znaku v písmu na želvích krunýřích a kostech 甲骨文 *jiǎ gǔ wén*, případně v písmu na bronzích 金文 *jīn wén* či v pečetním písmu 篆书 *zhuàn shū*, tam, kde je to možné. Pro úplnost je u některých znaků za lomítkem uvedena i jeho variantní (starší) grafická podoba, a v závorce i podoba znaku v jeho zjednodušené podobě, pokud existuje. Běžný význam znaků je standardně uváděn podle Vochaly (Vochala 2003), s přihlédnutím k dalším dostupným zdrojům (Ošanin 1983, Lin 1999, <https://www.zhongwen.com/> aj.) a potřebám překladu těchto znaků v rámci Tao te ťingu. Tučně jsou uváděna samostatná slova; není-li význam uveden tučně jedná se zpravidla o slovo s omezenou samostatností (případně o vázaný morfém apod.). Při kontextuální interpretaci čínského znaku je pak přihlíženo k různým alternativám jeho možné sémantické analýzy (Li 1993; Yin & Rohsenow 1994; Wang 1997; Sears 2003-2022 aj.). Má-li znak běžně více jak jeden způsob výslovnosti je jeho sinogram zařazen pouze jednou, zpravidla pod běžnějším způsobem výslovnosti, a na další způsob výslovnosti je proveden odkaz na příslušném místě podle abecedního řazení.

Čínské znaky 1.-9. kapitoly Tao te ťingu a jejich sinogramy:

呵 *ā* viz *hē*

佺 *āi* viz *yǐ*

百 *bǎi/bó* – WB kap.: 5

百	<i>bǎi</i> (dříve <i>bó</i>)	sto; stovky, mnoho, všichni
<p>● 一 <i>yī</i> + 白 <i>bái</i> = „jeden“ (R.1) + „bílý“</p>		
<p>→ pradávna výpůjčka znaku 白 <i>bái</i> = bílý (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: 𠄎), údajně piktogram plamene svíčky, k němuž je nadto připojen nahoře ještě prvek 一 <i>yī</i>, údajně označující, že se jedná o číslo (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 𠄎)</p>		

¹ Tzv. Wang Piova edice Tao te ťingu ze 3. stol. n. l. (Wang Bi 王弼, 226–249 n. l., neotaoistický učelec) představovala minimálně do 70. let 20. století nejrespektovanější a širokým konsenzem prakticky kodifikovanou verzi textu sloužící jako podklad pro většinu jeho překladů a interpretací.

² Kuo-tien (Guodian, 郭店, archeologický nález z roku 1993 z hrobky datované snad až do 4. stol. př. n. l.), což jsou jen některé kapitoly z Tao te ťingu psané na bambusové proužky (částečně přeházené, částečně poškozené), s natolik archaickými znaky, že u nich často není konsensus, pokud jde o jejich ekvivalenty v současné čínštině.

³ Ma-wang tuej (Mawangdui, 馬王堆, archeologický nález z roku 1973 z hrobky datované do roku 168 př. n. l.) text A a text B (dvě poněkud odlišné verze), představují texty Tao te ťingu psané na hedvábí, s kapitolami řazenými v obráceném pořadí jako v Pej-ta Lao-c’, tj. nejprve „Te ťing“ a potom „Tao ťing“.

⁴ Pej-ta Lao-c’ (Beida Laozi, 北大老子, kolekce bambusových proužků získaná Pekingskou univerzitou v roce 2009, datovaná do období cca 100 př. n. l.), rozdělená na 老子 上經 Laozi Shangjing a 老子 下經 Laozi Xiajing a tvořená celkem 77 kapitolami, řazenými v obráceném pořadí, nejprve „Te ťing“ a potom „Tao ťing“.

⁵ Podrobněji k problematice kontextuálního přístupu při výuce a interpretaci čínských znaků viz Fellner (2005).

保 *bǎo* – WB kap.: 9

保	<i>bǎo</i>	chránit, střežit; zabezpečit; ručit; záruka
● 亻 <i>rén</i> + 呆 <i>dāi</i> = „člověk“ (R.9 人 psaný v pozici vlevo) + „zůstat“, „nechápvý“		
→ člověk 亻 <i>rén</i> <u>střežící</u> dítě 呆 <i>dāi</i> na svých zádech (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

葆 *bǎo* – BD/MWD kap.: 9

葆	<i>bǎo</i>	uchránit, skrýt; uspokojení; divoce rostoucí jedlé rostliny (kořeny či výhonky)
● ++ 艹 <i>cǎo</i> + 保 <i>bǎo</i> = tráva (R.140 艸 v pozici nahoře) + „chránit“		
→ divoce rostoucí rostliny, <u>kořeny</u> či <u>výhonky</u> vhodné k <u>uspokojení</u> hladu (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 葆)		

百 *bǎi* viz *bǎi*長(长) *cháng/zhǎng* – WB kap.: 2

長(长)	<i>cháng</i> <i>zhǎng</i>	dlouhý, délka; věčný, navždy hlava, vedoucí, ředitel; růst; (nej)starší
→ piktografické znázornění <u>starší</u> osoby s <u>dlouhými</u> vlasy (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎); může jít i o variantu znaku 老 <i>lǎo</i> (starý)		

常 *cháng* – WB kap.: 1

常	<i>cháng</i>	běžný, obvyklý, obyčejný; stálý, trvalý; stále, pořád; norma, tradice, obyčej
● 尚 (graf. var.) <i>shàng</i> + 巾 <i>jīn</i> = „dosud“, „ještě“ + šátek (R.50)		
→ 巾 šátek či prapor stoupající vzhůru jako kouř z okna obydlí 尚 (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> či na bronzech: 尙, v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 尙), v archaické čínštině též „prapor panovníka“: copak i u nás není <u>běžně trvající norma</u> , že když prapor vlaje na hradě, je s panovníkem vše v pořádku?		

塵(尘) *chén* – WB kap.: 4

塵(尘)	<i>chén</i>	prach; stopy
● 土 <i>tǔ</i> + 鹿 <i>lù</i> = „země“, „půda“ (R.32) + „jelen“, „parohatá zvěř“ (R.198)		
→ v hlíně či <u>prachu</u> země 土 <i>tǔ</i> otisknuté jelení 鹿 <i>lù</i> <u>stopy</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 塵)		

成 *chéng* – WB kap.: 2

成	<i>chéng</i>	stát se (někým, něčím); změnit (něco); uspět, zdařit, dokončit; dospělý; hotový; celý
<ul style="list-style-type: none"> ● 戊 <i>wù</i> + 丁 <i>dīng</i> = 5. nebeský kmen + „malá kostka“ (<i>masa, zeleniny</i>), 4. nebeský kmen 		
→ dokončit práci či <u>uspět</u> s prací na nějakém předmětu (kostce?) 丁 <i>dīng</i> s pomocí sekyrky s dlouhou násadou 戊 <i>wù</i> (překládáno též jako „halapartna“ či „kopí“), tedy „rozsekát na kousky“; srovnáme-li s podobou v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : , pak zjišťujeme, že jde o určitou „zjednodušenou“ obdobu znaku používaného pro „já“ 我 <i>wǒ</i> (zobrazení sekyrky se „zubatým“ ostřím připevněné trubkovitou násadou na žerď kopí) a nějakého <u>úspěšně</u> opracovávaného předmětu; (srv. též na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 持 *chí* – WB kap.: 9

持	<i>chí</i>	držet, třímat, podržet si
<ul style="list-style-type: none"> ● 扌 <i>shǒu</i> + 寺 <i>sì</i> = ruka (R.64 v pozici vlevo) + chrám (nekřesťanský) 		
→ rukou 扌 <i>shǒu</i> zastavit 止 <i>zhǐ</i> (změněno), a tak si to <u>podržet</u> (srv. v písmu na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 冲(冲) *chōng/chòng* – WB kap.: 4

冲(冲)	<i>chōng</i>	spařit (přelít vařící vodou); opláchnout, vypláchnout, spláchnout, smýt, vymýt; prázdný; vyrazit (vpřed)
[srv. 衝(冲)]	<i>chòng</i>	silný, prudký, dravý]
<ul style="list-style-type: none"> ● 彳 <i>shuǐ</i> + 中 <i>zhōng</i> = „voda“ (R.85 水 v pozici vlevo) + „střed“ 		
→ vypláchnout 彳 <i>shuǐ</i> něco, až je to zcela <u>prázdné</u> , čili <u>vyprázdnit</u> , např. nádobu s vodou, resp. <u>vyprázdnit</u> vzkypěním = „jako když do té vody 彳 <i>shuǐ</i> střelí 中 <i>zhōng</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; v písmu na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : , resp. viz <i>chòng</i>)		

 冲(冲) *chòng* viz *chōng*

 出 *chū* – WB kap.: 1

出	<i>chū</i>	vycházet
<ul style="list-style-type: none"> ● 止 <i>zhǐ</i> + 凵 <i>qiǎn/kǎn</i> = „zastavit“ (R.77 var.) + bedna (R.17) 		
→ stopa/chodidlo 止 <i>zhǐ</i> (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> :) <u>vycházející</u> ven z uzavěry 凵 <i>qiǎn/kǎn</i> , např. z jeskyně (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

芻(刍) *chú* – WB kap.: 5

芻(刍)	<i>chú</i>	seno; pokosit seno; sláma
<p>→ piktogram ruky kosící trávu pro dobytek, tj. <u>seno</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:)</p>		

處(处) *chǔ/chù* – WB kap.: 2

處(处)	<i>chǔ</i>	nacházet se (v situaci), být v postavení ;
	<i>chù</i>	vycházet (s), snášet se (s), vypořádávat se (s) mít styky s ; zabývat se (čím); uspořádat (co) místo ; odbor
<p>● 虎 <i>hǔ</i> + 夂 <i>zhì</i> = tygr (změněno) + krok (R.34)</p>		
<p>→ <u>vycházet s tygrem</u> 虎 <i>hǔ</i>, který obchází 夂 <i>zhì</i> kolem (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:)</p>		

處(处) *chù* viz *chǔ*

揣 *chuāi/chuǎi/zhuī* – WB kap.: 2

揣	<i>chuāi</i>	strčit; zasunout; vložit; dát; schovat
	<i>chuǎi</i>	odhadovat, usuzovat, předpokládat
	<i>zhuī</i>	zploštit, (roz)kovat, roztepat, tlouci do
<p>● 扌 <i>shǒu</i> + 耑 <i>duān</i> = ruka (R.64 v pozici vlevo) + konec, koneček, výhonek</p>		
<p>→ rukou 扌 <i>shǒu</i> <u>schovat</u> něco pod šaty či <u>zasunout</u> konec 耑 <i>duān</i> něčeho někam (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:)</p>		

揣 *chuǎi* viz *chuāi*

辭(辞) *cí* – WB kap.: 2

辭(辞)	<i>cí</i>	rozloučit se, rezignovat, zřící se, odmítat
<p>● 亂 <i>luàn</i> + 辛 <i>xīn</i> = „zmatek“ (změněno) + trpký, ztrestat</p>		
<p>→ vyřešit („rozmotávat rukama zamotanou přízi“) 亂 <i>luàn</i> provinění 辛 <i>xīn</i>, tím, že <u>rezignuji</u> (srv. na bronzech ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:)</p>		

此 *cǐ* – WB kap.: 1

此	<i>cǐ</i>	tento, tato toto (kniž.)
<ul style="list-style-type: none"> ● 止 <i>zhǐ</i> + 匕 <i>bǐ</i> = „zastavit (se)“ (R.77), „pouze“ + dýka (R.21), bodnout; obrátit se; naběračka; (samice) → zastavit se 止 <i>zhǐ</i> (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>:) u osoby (člověka 人 <i>rén</i>, který byl v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> zobrazován běžně takto: , ale zde je zobrazen obráceně:) s důvěrným úmyslem: <u>tuhletu!</u> (srv. celý znak v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: ; na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:) → srv. též znak 此 <i>cǐ</i>, který bývá prezentován i jako determinativ „důvěrný“ (Slaměnková & Uher 2022, s. 231), jenž v kombinaci s determinativem „pták“ 隹 (R.172): 雌 <i>cí</i> označuje „samici“, specificky pak „ptačí samičku“ 		

 存 *cún* – WB kap.: 4

存	<i>cún</i>	zůstat; zachovat se, být naživu, existovat; uložit; udržet, chránit, tajit
<ul style="list-style-type: none"> ● ナ <i>zuǒ</i> + 子 <i>zǐ</i> = levá ruka + syn (R.39) → ruka, kterou si těhotná žena klade na břicho, když kontroluje, zda dítě je <u>naživu</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:) 		

 榷 *cúo* – BD kap.: 4

榷	<i>cúo</i>	ovocný strom (švestka); rohož; konopné stonky
<ul style="list-style-type: none"> ● 木 <i>mù</i> + 坐 <i>zuò</i> = strom, dřevo (R.75) + „posadit se“ → stvoly 木 <i>mù</i> (<u>konopné stonky</u>), na něž se lze posadit 坐 <i>zuò</i> jako na <u>rohož</u> 		

 挫 *cùo* – WB kap.: 4

挫	<i>cùo</i>	lázat, srazit, potlačit; nezdar
<ul style="list-style-type: none"> ● 手 <i>shǒu</i> + 坐 <i>zuò</i> = „ruka“ (R.64 手 v pozici vlevo) + „sedět“ → rukou 手 <i>shǒu</i> někoho <u>srazit</u> až se posadí 坐 <i>zuò</i> (v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:) 		

 道 *dào* – WB kap.: 1

道	<i>dào</i>	cesta; pravidlo; pravit, vyprávět
<ul style="list-style-type: none"> ● 辵 <i>chuò</i> + 首 <i>shǒu</i> = kráčet, jít (R.162) + „hlava“, „vůdce“ (R.185) → kam jde 辵 <i>chuò</i> hlava 首 <i>shǒu</i> (首 = oči 目 <i>mù</i>, event. i nos a temeno hlavy s vlasy 鬃), tj. <u>kam hlava směřuje/kam vůdce směřuje</u> ⇒ <i>alternativní interpretace</i>: kam mysl směřuje, tj. úmysl, záměr, <i>intence</i>, <i>vize</i>, nebo i <u>zaslibení</u>; v písmu na želvích krunýřích a kostech 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> měl ale tento znak snad ještě podobu totemové hlavy: , na bronzích však již tuto podobu: , v pečetním písmu 篆书 <i>zhuàn shū</i> pak následující podobu: . 		

盜(盜) dào – WB kap.: 3

盜(盜)	dào	krást, loupit; lupič, zloděj
● 次 cì + 皿 mǐn = posloupnost + nádoba (R.108)		
→ plivat 次 cì do mísy 皿 mǐn = „kašlat na pravidla“ (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 盜; v 篆书 zhuàn shū: 盜)		

得 dé – WB kap.: 3

得	dé	získat, dostat, nabýt; rovnat se (mat.)
● 彳 chì + 得 dé = levý krok (R.60) + dostat (archaická podoba znaku 得)		
→ ruka s mušlí 得 dé (dříve užívaná v Číně coby peníze), získanou na ulici (na tržišti?) 彳 chì (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 得; na bronzích: 得; v 篆书 zhuàn shū: 得)		

地 dì – WB kap.: 1

地	dì	země, půda, pole, pozemek; místo
● 土 tǔ + 也 yě = „půda, hlína, prach“ (R.32) + „také“		
→ přes všeobecně rozšířený výklad, že jde o „zemi 土 tǔ zamořenou hady 也 yě“, navrhuje se spíše „agrární“ interpretaci, totiž že jde o půdu, hlínu (v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 地 – hrouda?), zavlažovanou z cisterny, nádrže, studny (znak 也 yě, představující docela zdařilý náčrt cisterny či studny s vahadlem, nebyl v 甲骨文 jiǎ gǔ wén zatím jednoznačně identifikován) → zúrodněná, zavlažovaná půda (v 篆书 zhuàn shū: 地).		

帝 dì – WB kap.: 4

帝	dì	bůh, nejvyšší bůh (či božstvo); císař, nejvyšší vládce; První předek (za Šangů)
● 宀 tóu + 冫 mì + 巾 jīn = kryt (R.8) + přikryt (R.14) + šátek (R.50)		
→ původně asi několik svázaných dřev podepírajících desku oltáře pro obřady nejvyššímu bohu či Prvnímu předkovi (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 帝; na bronzích: 帝; v 篆书 zhuàn shū: 帝)		

動(动) dòng – WB kap.: 5

動(动)	dòng	hýbat (se)
● 重 zhòng + 力 lì = „těžký“ + síla (R.19)		
→ vši silou 力 lì pohnout něčím, co je těžké 重 zhòng jako balík plný hlíny (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 動; na bronzích: 動; v 篆书 zhuàn shū: 動)		

豆 *dòu* – BD kap.: 9

豆	<i>dòu</i>	obřadní nádoba
<ul style="list-style-type: none"> ● 木 <i>mù</i> + 豆 <i>dòu</i> = „dřevo“ (R.75) + „bob“ 		
→ rituální nádoba 豆 <i>dòu</i> vydlabaná ze dřeva 木 <i>mù</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𣎵)		

 短 *duǎn* – WB kap.: 2

短	<i>duǎn</i>	krátký; chybět, scházet
<ul style="list-style-type: none"> ● 矢 <i>shǐ</i> + 豆 <i>dòu</i> = šíp (R.111) + „bob“ (R.151) 		
→ čínské úsloví praví: „kopí je dlouhé, šíp 矢 <i>shǐ</i> je <u>krátký</u> “ (枪长箭短 <i>qiāng cháng jiàn duǎn</i>); složka 豆 <i>dòu</i> , označující běžně rituální bronzovou nádobu s centrální <u>krátkou</u> nožkou, slouží ve znaku 短 <i>duǎn</i> jako fonetikum (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𣎵)		

 鍛(锻) *duàn* – MWD kap.: 9

鍛(锻)	<i>duàn</i>	kovat
<ul style="list-style-type: none"> ● 金 / 钅 <i>jīn</i> + 段 <i>duàn</i> = kov, zlato (R.167 金 v pozici vlevo) + „část“ 		
→ bušit perlikem 段 <i>duàn</i> (srv. na bronzech: 𠄎) do kovu 金 <i>jīn</i> na kovářině, a tak jej <u>kovat</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

 兑(兑) *dùi* – MWD kap.: 4

兑(兑)	<i>dùi</i>	měnit, vyměňovat, směňovat, zaměňovat; směnný kurz; otvor (tělní)
<ul style="list-style-type: none"> ● 八 <i>bā</i> + 口 <i>kǒu</i> + 儿 <i>ér</i> = „osm“ (R.12) + „ústa“ (R.30) + nohy člověka (R.10) 		
→ piktografické znázornění člověka s otevřenými ústy: halekajícího, křičícího, mluvícího, resp. ústního <u>otvoru</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 兌; na bronzech: 兌; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 兌)		

 多 *duō* – WB kap.: 5

多	<i>duō</i>	mnoho; mnohem; být mnoho; jak?
<ul style="list-style-type: none"> ● 夕 <i>xī</i> + 夕 <i>xī</i> = večer (R.36) + večer (R.36) 		
→ zdvojený piktogram vycházejícího měsíce (dvě noci?), původně spíše dvojí porce masa (resp. <u>mnoho</u> masa), nebo i dvoje <i>quipu</i> , systém uzlového písma používaný zřejmě k počítání a zaznamenávání (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

 墮(堕) *duò* GD kap.: 2

墮(堕)	<i>duò</i>	upadnout, padnout; vyhodit (z), shodit
<ul style="list-style-type: none"> ● 阜 <i>fù</i> + 左 <i>zuǒ</i> + 有 <i>yǒu</i> + 土 <i>tǔ</i> = návrší (R.170 阜 / 阜 v pozici vlevo) + „levý“ + „mít“ + „země“ (R.32) 		
→ zbytky z masa obětovaného na návrší 墮 <i>duò</i> <u>vyhodit</u> , resp. hodit na zem 土 <i>tǔ</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 墮)		

惡(恶) ě viz è

惡(恶) è/ě/wù – WB kap.: 2

惡(恶)	è	zlý, zhoubný, ošklivý, špatný, zlo
	ě	hnusný, odporný
	wù	ošklivit si, štítit se

● 亞 yà + 心 xīn = „druhořadý“ + „srdce“ (R.61)

→ mít „podřadnost 亞 yà v srdci“ 心 xīn (složka 亞 yà je známa v 甲骨文 jiǎ gǔ wén v podobě 𠂇, podobně je známa i složka 心 v 甲骨文 jiǎ gǔ wén v podobě 𠂇; obě složky spojené v jeden znak se ale vyskytují až v 篆书 zhuàn shū: 𠂇); o prvku 𠂇 v 甲骨文 jiǎ gǔ wén a jeho možném významu se hodně diskutuje, údajně by mohl zobrazovat „rodový chrám se čtyřmi budovami ve čtyřech směrech“, „pokřivený zemský čtverec se čtyřmi pilíři“ apod.

而 ér – WB kap.: 1

而	ér	a nadto, a přece, i když, avšak, a pak, a tak, a (spojka vyjadřující poměr odporovací, slučovací, důsledkový aj.)
---	----	---

→ piktogram plnovousu (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠂇; na bronzích: 𠂇; v 篆书 zhuàn shū: 𠂇)
→ a nadto má vousy

非 fēi – WB kap.: 1

非	fēi	nebýt, ne- (kniž.); nepravda, lež; špatný
---	-----	---

→ pravděpodobný předchůdce tohoto znaku v 甲骨文 jiǎ gǔ wén zobrazuje zády k sobě dva lidi, kteří si navzájem řekli rezolutně „ne“: 𠂇; čínské interpretace hovoří nejčastěji o dvou ptáčích křídlech (mávajících v opačném směru); srv. na bronzích: 𠂇; v 篆书 zhuàn shū: 𠂇

紛(纷) fēn – WB kap.: 4

紛(纷)	fēn	hojný, rozmanitý; zmatený; hádky, chaos, nepořádek
------	-----	--

● 糸 mì + 分 fēn = hedvábí (R.120) + „dělit“

→ rozdělit 分 fēn zapletenou či zauzlenou přízi 糸 mì (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𠂇)

芬 fēn – MWD kap.: 4

芬	fēn	vůně, aroma, voňavý, aromatický
---	-----	---------------------------------

● ++ cǎo + 分 fēn = tráva (R.140 艸 v pozici nahoře) + „dělit“

→ nařezaná 分 fēn „tráva“ 艸 cǎo, vydávající aroma (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𠂇)

夫 *fū* – WB kap.: 2

夫	<i>fū</i>	tak, to, takto, tedy; tento, ten, každý; vždyť, přece; muž, manžel
<ul style="list-style-type: none"> ● 大 <i>dà</i> + 一 <i>yī</i> = „velký“ + „jeden“ (R.1) 		
→ člověk, jenž se stal velkým 大 <i>dà</i> , tj. dospělým <u>mužem</u> (na základě rituálního zasvěcení), což je symbolizováno jednou vlasovou jehlicí 一 <i>yī</i> v jeho účesu (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 夫; na bronzech: 夫; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 夫)		

 弗 *fú* – WB kap.: 2

弗	<i>fú</i>	ne-.....(zpravidla jej, ji, to atd.)
<ul style="list-style-type: none"> ● 弓 <i>gōng</i> + 丿 <i>piě</i> + 丨 <i>gǔn</i> = „luk“ (R.57) + levý šikmý tah (R.4) + svislý tah (R.2) 		
→ dva kousky dřeva svázané provazem dohromady, aby se to <u>nerozpadlo</u> ; nebo osnova a útek tkalcovského stavu (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 弗; na bronzech: 弗; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 弗)		

 福 *fú* – GD kap.: 2

福	<i>fú</i>	zdar, štěstí
<ul style="list-style-type: none"> ● 礻 <i>shì</i> + 一 <i>yī</i> + 口 <i>kǒu</i> + 田 <i>tián</i> = projevovat (R.114) + „jeden“ (R.1) + „ústa“ (R.30) + „pole“ (R.102) 		
→ nádoba s vínem 畚 <i>fú</i> přineseným na oltář 示 <i>shì</i> pro <u>zdar</u> a <u>štěstí</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 福; na bronzech: 福; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 福)		

 腹 *fù* – WB kap.: 3

腹	<i>fù</i>	břicho ; útroby
<ul style="list-style-type: none"> ● 月 <i>ròu</i> + 复 <i>fù</i> = „maso“ (namísto R.130 肉) + „opakovat se“, „obnovovat se“ 		
→ tělo 肉 se obnovuje 复 přes <u>břicho</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 腹)		

 富 *fù* – WB kap.: 2

富	<i>fù</i>	bohatý, majetný
<ul style="list-style-type: none"> ● 宀 <i>mián</i> + 一 <i>yī</i> + 口 <i>kǒu</i> + 田 <i>tián</i> = střecha (R.40) + „jeden“ (R.1) + „ústa“ (R.30) + „pole“ (R.102) 		
→ mnoho nádob s vínem 畚 <i>fú</i> pod střechou 宀 <i>mián</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 富; na bronzech: 富; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 富)		

敢/𢇛 gǎn – WB kap.: 3

敢/𢇛	gǎn	odvážit se, opovážit se, dovolit si, osmělit se
● 𠂇 zhuǎ/zhǎo + 古 gǔ + 攴 pū = dráp (R.87) + „dávná doba“ + akce pravé ruky, tlouct (R.66 攴)		
→ odvážit se chytit holýma rukama zvíře (hada?), jež kouše (srv. na bronzích: 𢇛; v 篆书 zhuàn shū: 𢇛)		

高 gāo – WB kap.: 2

高	gāo	vysoký; vysoko
● 宀 tóu + 口 kǒu + 冂 jiōng = kryt, poklička (R.8) + „ústa“ (R.30) + pohraniční oblast, pustina (var. R.13 冂)		
→ piktogram <u>vysoké</u> dvoupatrové budovy, resp. pavilónu s věží a oknem (R.189) (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 高; na bronzích: 高; v 篆书 zhuàn shū: 高)		

根 gēn – WB kap.: 6

根/梠	gēn	kořen; základ, zdroj, původ
● 木 mù + 艮 gēn = dřevo (R.75) + tvrdohlavý (R.138)		
→ hledat usilovně 艮 gēn (svůj) <u>základ, původ</u> ; v případě stromu 木 mù je základem <u>kořen</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 根)		

功 gōng – WB kap.: 2

功	gōng	záslužný čin, zásluha; úkol
● 工 gōng + 力 lì = „práce“ (R.48) + síla (R.19)		
→ <u>zaměřit se na dosažení díla</u> 工 gōng silou 力 lì paže (srv. na bronzích: 工; v 篆书 zhuàn shū: 功)		

攻 gōng – GD kap.: 2

攻	gōng	útočit; napadat; zabývat se
● 工 gōng + 攴 pū = „práce“ (R.48) + tlouci (R.66 攴 – akce ruky)		
→ uchopit nástroj 工 gōng a s ním <u>napadnout, útočit</u> 攴 pū (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 攻; na bronzích: 攻; v 篆书 zhuàn shū: 攻)		

狗 gǒu – WB kap.: 5

狗	gǒu	pes
<ul style="list-style-type: none"> ● 犴 quǎn + 句 jū = pes (R.94 犬 psaný v pozici vlevo) + věta 		
→ pes 犬 quǎn spolu s 句 jū (fonetikum), možná pes, jenž to štěkání 口 kǒu (R.30 = ústa, zde jako otevřená tlama) zabalí 勺 bāo (R.20 = obal), srv. 包 bāo = balit, tj. „ani si neštěkne“ (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𤝵)		

骨 gǔ – WB kap.: 3

骨	gǔ	kostra; kost (R.188); charakter
<ul style="list-style-type: none"> ● 冎 guǎ + 月 ròu = kosti + „maso“, žebra (namísto R.130 肉) 		
→ kosti 冎 guǎ vyztužující maso 肉 ròu (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𠃉)		

澀 gǔ – MWD kap.: 5

澀	gǔ	špinavá voda; vypustit; zmatený
<ul style="list-style-type: none"> ● 彳 shuǐ + 屈 qū = „voda“ (R.85 水 v pozici vlevo) + „poddát se“ 		
→ špinavá voda 彳 shuǐ, která se vypouští 屈 qū (srv. v 篆书 zhuàn shū: 澀)		

谷 gǔ – WB kap.: 6

谷	gǔ	údolí
srv. 穀(谷)	gǔ	zrní, zrno, zrniny, obiloviny
<ul style="list-style-type: none"> ● 八 bā + 人 rén + 口 kǒu = „osm“ (R.12) + „člověk“ (R.9) + „ústa“ (R.30) 		
→ Prvek 八 bā, zde zdvojený 𠂇 bié, reprezentuje vodu vytékající údolíčkem z pramene či z otvoru 口 kǒu vodního zřídla (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠂇; v písmu na bronzích: 𠂇; v 篆书 zhuàn shū: 𠂇, resp. 𠂇 v případě znaku 穀)		

故 gù – WB kap.: 1

故	gù	příčina, důvod; starý, bývalý
<ul style="list-style-type: none"> ● 古 gǔ + 攴 pū = „dávné časy“, „dávnověk“ + ruka držící hůl, tj. tlouci (R.66 攴) 		
→ odvolání se 攴 pū na dávné časy 古 gǔ jako na autoritu, která vše odůvodní (srv. na bronzích: 故; v 篆书 zhuàn shū: 故)		

觀(观) guān – WB kap.: 1

觀(观)	guān	hledět, nahlédnout, dívat se, pozorovat
<ul style="list-style-type: none"> ● 隹 guàn + 見 jiàn = „čáp“ + „vidět“, „pozorovat“ (R.147) 		
→ člověk („nohy“ 儿), který otevřel oči (目), aby pozoroval (v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 隹), jako čáp 隹 guàn, tj. aby viděl svět z čapí perspektivy (srv. naše „vidět svět z ptačí perspektivy“), tj. „nahlédnout“ (v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 隹; na bronzích: 隹, v 篆书 zhuàn shū: 觀)		

管 *guǎn* – GD kap.: 5

管	<i>guǎn</i>	roura, trubice, potrubí, trubka; (numerativ) vést, řídit; (po)starat se, věnovat se
●	^艹 <i>zhú</i> + 官 <i>guān</i> = bambus (R.167 竹 v pozici nahoře) + „úředník“, „orgán (tělesný)“	
→	z bambusu ^艹 <i>zhú</i> vyřezaný orgán 官 <i>guān</i> ve tvaru <u>trubky</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 箠)	

光 *guāng* – WB kap.: 4

光	<i>guāng</i>	záře, světlo, paprsek; lesk; sláva; holý, obnažený; hladký; pouze, jen
→	člověk, který má na hlavě (svato)zář z ohně 火 <i>huǒ</i> , ale i člověk, kterému se <u>leskne</u> hlava, protože ji má <u>holou</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 光)	

行 *háng* viz *xíng*貴(贵) *guì* – WB kap.: 3

貴(贵)	<i>guì</i>	drahý, drahocenný; vysoce oceňovat, vážit si; vznešený, vzácný; ctěný
●	中 <i>zhōng</i> + 一 <i>yī</i> + 貝 <i>bèi</i> = „střed“ + „jeden“ (R.1) + mušle (R.154)	
→	ruce 𠄎 (與/中 <i>yú</i>) sahající po mušlích 貝 (<i>bèi</i>), tj. po něčem <u>cenném</u> , neboť byly užívány namísto peněz (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 貴)	

呵 *hē/ā* – MWD kap.: 4

呵	<i>hē/ā</i> (v postpozici)	nadávat (訶), vykřikovat; vydechovat; jak! ach!, och! che! (hlasitý údiv, úžas, smích)
●	口 <i>kǒu</i> + 可 <i>kě</i> = „ústa“ (R.30) + „moci“	
→	ústa 口 <i>kǒu</i> , která mohou 可 <i>kě</i> <u>křičet</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 訶)	

和 *hé* – WB kap.: 2

和	<i>hé</i>	a, i; s; (být) ve shodě s; mírný, mír; remíza
●	禾 <i>hé</i> + 口 <i>kǒu</i> = obilí (R.115) + „ústa“ (R.30)	
→	původně údajně piktogram archaického hudebního nástroje 龠 <i>yuè</i> s prvkem „obilí“ 禾 <i>hé</i> jako fonetikem (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 龠); (srv. dále na bronzích: 龠; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 龠)	

恆(恒) *héng* – MWD/BD kap.: 1

恆(恒)	<i>héng</i>	stálý, trvalý; běžný
<ul style="list-style-type: none"> ● † <i>xīn</i> + 亠 <i>gèn/gèng</i> = „srdce“ (R.61 心 v pozici vlevo) + rozprostírat se od, dosahovat až k 		
→ mít v srdci † <i>xīn</i> buď „lodku pendlující od jednoho břehu ke druhému“, spíše ale „měsíc mezi fázemi přibývání a ubývání“, tj. něco, co je <u>stálé</u> a přetrvává, tedy <u>zůstává v srdci</u> ; v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> putuje pouze srpek měsíce mezi dvěma hranicemi (a to ve dvou podobách): 𠄎 nebo 𠄏, tj. bez složky „srdce“, na bronzích a v 篆书 <i>zhuàn shū</i> jsou ale již obě složky znaku pospolu (srv. na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> takto: 𠄎, nebo i takto: 𠄏)		

 後(后) *hòu* – WB kap.: 2

後(后)	<i>hòu</i>	vzadu, zadní strana, za, po; pozdější
<ul style="list-style-type: none"> ● 彳 <i>chì</i> + 彳 <i>yāo</i> + 攴 <i>suī</i> = levý krok (R.60) + drobounký (R.52) + kráčet (R.35) 		
→ drobné 彳 <i>yāo</i> kroky 彳 <i>chì</i> někoho, kdo pomalu kráčí <u>vzadu</u> v poutech 攴 <i>suī</i> (srv. na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

 乎 *hū* – WB kap.: 5

乎	<i>hū</i>	(zvolací či tázací partikule indikující často pochyby či rétorickou otázku)
→ <u>Hle! Oheň hořící na oltáři! Je to dobré znamení?</u> (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

 虜(呼) *hū* – BD kap.: 5

虜(呼)	<i>hū</i>	vydechovat; křičet, provolávat, volat, oslovovat (kniž.); zvuk chrápání, svištění, frkání, hučení, chrčení, dutí aj.; substitut znaku 乎 <i>hū</i> či 呵 <i>hē/ā</i> (v BD)
<ul style="list-style-type: none"> ● 虜 <i>hū</i> (var.) + 乎 <i>hū</i> = tygr + tázací/zvolací částice 		
→ zvuk 乎 <i>hū</i> <u>chrčení vydechujícího</u> tygra 虜 <i>hū</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

或 *huò* – WB kap.: 4

或	<i>huò</i>	snad, možná (<i>kniž.</i>); nebo (<i>slučovací</i>); i; obávat se; zdát se; stávat se; někdo, kdosi
● 戈 <i>gē</i> + 卩 <i>wéi</i> + 一 <i>yī</i> = „kopí“ + ohrazení (R.31) + „jedna“ (R.1)		
→ původně areál, ohrazená oblast 卩 <i>wéi</i> pod ochranou zbraní 戈 <i>gē</i> z obavy, že někdo zaútočí (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 卩; na bronzích s obrannými prvky na 2 nebo i 4 stranách: 或 nebo 卩; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 或)		

貨(货) *huò* – WB kap.: 3

貨(货)	<i>huò</i>	zboží
● 化 <i>huà</i> + 貝 <i>bèi</i> = „proměňovat“ + mušle (R.154)		
→ proměněné 化 <i>huà</i> peníze = mušle 貝 <i>bèi</i> ve <u>zboží</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 貨)		

幾(几) *jǐ/jǐ* – WB kap.: 8

幾(几)	<i>jǐ</i>	stolek, stoleček; skoro, téměř (<i>kniž.</i>); blížit se čemu
	<i>jǐ</i>	kolik? (do 10); několik; a několik, a něco
● 丝 <i>sī</i> + 戍 <i>shù</i> = hedvábí (var.) (R.120 zdvojený) + ochrana hranic		
→ piktogram tkalcovského stavu s <u>několika</u> nataženými pruhy hedvábné příze (srv. na bronzích: 幾; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 幾)		

幾(几) *jǐ* viz *jǐ*間(间) *jiān/jiàn* – WB kap.: 5

間(间)	<i>jiān</i>	místnost; uprostřed, mezi ;
	<i>jiàn</i>	vzdálenost; oddělit, rozdělit; prostor, mezera, škvíra, štěrbina; interval, chvilka
● 門 <i>mén</i> + 日 <i>rì</i> = „dveře“, „brána“ (R.169) + „slunce“ (R.72)		
→ <u>prostor</u> pro slunce 日 <i>rì</i> ve škvíře <u>mezi</u> dvěma veřejemi dveří 門 <i>mén</i> , i když původně zřejmě složku „slunce“ zastupoval „měsíc“ (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 間)		

閒(闲) *jiān* viz *xián*間(间) *jiàn* viz *jiān*閒(闲) *jiàn* viz *xián/jiān*

見(见) *jiàn* – WB kap.: 3

見(见)	<i>jiàn</i>	vidět (se); setkat se; ukazovat se; stavět na odiv; být vystaven (něčemu); vykazovat; navštívit; vnímat (smysly)
● 目 <i>mù</i> + 儿 <i>ér</i> = „oko“ (R.109) + nohy člověka (R.10)		
→ kam se oko 目 <i>mù</i> rozeběhne 儿 <i>ér</i> , to člověk <u>vidí</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 驕(骄) *jiāo* – WB kap.: 9

驕(骄)	<i>jiāo</i>	pyšný, nadutý, arogantní, svévolný; hrdý; temperamentní kůň
● 馬 <i>mǎ</i> + 喬 <i>qiáo</i> = kůň (R.187) + „vysoký“		
→ člověk, který si tak jako <u>temperamentní</u> kůň 馬 <i>mǎ</i> , vysoko 喬 <i>qiáo</i> „vyskakuje“, je <u>svévolný, nadutý, arogantní</u> (srv. v písmu na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 僥(侥) *jiǎo* – BD kap.: 1

僥(侥)	<i>jiǎo</i>	trpaslík, skřet; nezaslouženě se podařit, našťestí; lhář, vrah
● 亻 <i>rén</i> + 堯 <i>yáo</i> = „člověk“ (R.9 v pozici vlevo) + vysoký (stolek)		
→ člověk 亻 <i>rén</i> , který klade hromadu špíny (堯 <i>yáo</i>) na podstavec, na vysoký stůl (兀 <i>wù</i>) – <u>lhář</u> (v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 徼 *jiào/jiāo* – WB kap.: 1

徼	<i>jiào/jiāo</i>	být na obchůzce, chodit kolem; hranice
● 彳 <i>chì</i> + 敫 <i>jiǎo</i> = levý krok (R.60) + „posvítit“ (<i>arch.</i>)		
→ krok za krokem 彳 <i>chì</i> <u>obcházet</u> (např. jako hlídka) <u>kolem</u> osvětleného objektu 敫 <i>jiǎo</i> ; tj. <u>po hranici</u> obchůzky, resp. po hranici, kam až dosáhne světlo (v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 教/孝,效 *jiāo/jiào* – WB kap.: 2

教/孝/效	<i>jiāo</i> <i>jiào</i>	učit, vyučovat (něčemu) vzdělávat, (po)učit; církve, náboženství
● 孝 <i>xiào</i> + 攴 <i>pī</i> = „synovská úcta“ + krok (R.34)/tlouci (R.66 攴 <i>pī</i>)		
→ ruka s holí (proutkem, rákoskou, ukazovátkem) 攴 <i>pī</i> , alternace znaku 攴 <i>pī</i> , <u>vyučující dítě</u> 子 <i>zǐ</i> (R.39) v dovednostech, např. v zacházení s hůlkami 𠄎 <i>yáo</i> , používanými zřejmě k počítání či věštění (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzích: , v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 教/孝,效 *jiào* viz *jiāo*

較(较) *jiào* – WB kap.: 2

較(较)	<i>jiào</i>	srovnávat, porovnávat; ve srovnání s; poměrně, relativně
● 車 <i>chē</i> + 交 <i>jiāo</i> = „vůz, vozidlo“ (R.159) + „předávat, křížit se“		
→ soutěžit 交 <i>jiāo</i> (= <u>porovnávat se</u>) v závodních kočárech 車 <i>chē</i> (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 		

噉 *jiào* – MWD kap.: 1

噉	<i>jiào</i>	řvát, křičet, ječet; výt
● 口 <i>kǒu</i> + 噉 <i>jiǎo</i> = „ústa“ (R.30) + posvítit (<i>arch.</i>)		
→ ústy 口 <i>kǒu</i> si na něco posvítit 噉 <i>jiǎo</i> (v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 		

皆 *jiē* – WB kap.: 2

皆	<i>jiē</i>	všichni (<i>kniž.</i> – obdoba 都 <i>dōu</i> v současné čínštině)
● 比 <i>bǐ</i> + 白 <i>bái</i> = „srovnávat“ + „bílý“		
→ <u>všichni lidé</u> 竹 společně <u>hovoří</u> 曰 <i>yuē</i> (v písmu na bronzích: , v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :); původní složka 曰 <i>yuē</i> byla až později nahrazena znakem 白 <i>bái</i>		

解 *jiě* – WB kap.: 4

解	<i>jiě</i>	oddělovat, rozdělovat; rozvazovat, rozmotávat; odstraňovat
● 角 <i>jiǎo</i> + 牛 <i>niú</i> + 刀 <i>dāo</i> = „roh“ (R.148) + „hovězí dobytek“ (R.93) + nůž (R.18)		
→ <u>oddělit</u> nožem 刀 <i>dāo</i> volský 牛 <i>niú</i> roh 角 <i>jiǎo</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 		

金 *jīn* – WB kap.: 9

金	<i>jīn</i>	zlato, zlatý; bronz; peníze; (R.167 kov 金 /年)
→ kombinace <u>kovového</u> hrotu a sekerky vyrobené z bronzu (bronzové ingoty jsou symbolizovány dvěma krátkými tahy nebo body) nebo zavěšený <u>bronzový</u> zvon (srv. v písmu na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 		

董 *jǐn* viz *jìn*瑾 *jǐn* viz *jìn*

堇 *jìn/jǐn/qín* – MWD kap.: 6

堇	<i>jìn/jǐn</i>	mazat, vymazávat (hlínou); jen, sotva
	<i>qín</i>	hlína, (mazlavá) spraš
→ snad původně člověk kvílící (s ústy obrácenými vzhůru) nad rozpálenou zemí pokrytou <u>spraší</u> (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

堊 *jìn/jǐn* – BD kap.: 6

堊	<i>jìn/jǐn</i>	mazat, vymazávat (hlínou)
● 土 <i>tǔ</i> + 堇/堊 <i>jǐn/qín</i> = „země“, „půda“, „hlína“ (R.32) + (žlutá) hlína		
→ <u>vymazávat</u> 堇/堊 <i>jǐn/qín</i> hlínou 土 <i>tǔ</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

靜(静) *jìng* – MWD kap.: 8

靜(静)	<i>jìng</i>	tichý, klidný; též substitut znaku 爭 <i>zhēng</i>
● 青 <i>qīng</i> + 爭 <i>zhēng</i> = „zelený“, „modrý“ (R.174) + „přít se“		
→ mladí 青 <i>qīng</i> se přou a přetahují 爭 <i>zhēng</i> až se vzrušení <u>utiší</u> a oni se <u>zklidní</u> (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

久 *jiǔ* – WB kap.: 7

久	<i>jiǔ</i>	dlouhotrvající, dlouhý, dávný; dlouho
→ piktogram člověka, který je zdržován od chůze, takže mu to trvá <u>douho</u> ; stopa nohy, značící, že je to již <u>douho</u> , <u>dávno</u> , co tu někdo šel (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

居 *jū* – WB kap.: 2

居	<i>jū</i>	přebývat, obývat, bydlet, žít (<i>kniž.</i>); zaujímat, stát, nacházet se; zakládat si (na něčem), setrávat (v něčem); hromadit
● 尸 <i>shī</i> + 古 <i>gǔ</i> = mrtvola (R.44) + „dávný“		
→ místo, kde někdo <u>bydlí</u> , neboť se tam původně narodil; zobrazeno jako piktogram dítěte s hlavou dolů, které právě porodila osoba v podřepu (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

可 *kě* – WB kap.: 1

可	<i>kě</i>	lze, moci, možno
<p>→ ústa 口 <i>kǒu</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: 𠂇), která mohou pít mateřské mléko (srv. piktogram pro prsa, ňadra v 甲骨文: 𠂇), tedy „lze kojit, <u>moci</u> kojit“ (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i>: 𠂇; na bronzích: 𠂇; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 𠂇). Srv. obdobně i význam znaku 好 <i>hǎo</i> (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: 𠂇): v obou případech jak u znaku 好 <i>hǎo</i> ve významu: žena i dítě <u>jsou v pořádku, jsou dobré, jsou zdravé</u>, tak i u znaku 可 <i>kě</i>, se mohlo jednat o odpověď na životně důležitou otázku: Jak dopadl porod? = jaká je situace po porodu?); tento výklad lze snad považovat i za méně spekulativní ve srovnání s tradičním čínským výkladem, podle kterého se tu jedná o „ústa, která mohou dýchat“ (srv. též Harbaugh 1998), nebo ve srovnání s interpretací některých badatelů, že jde o „zobrazení rukojeti sekyrky a otvoru, který byl přidán pro odlišení znaku 可 <i>kě</i> od znaku jako 乃 <i>nǎi</i>“ (srv. Wang 1997) (i současná čínština pak používá znak 奶 <i>nǎi</i> ve významu „prsa“, „ňadra“, event. i „mléko“)</p>		

困 *kùn* – GD kap.: 9

困	<i>kùn</i>	tísňený, svízelný, obtížný; souzený; ospalý
<p>● 木 <i>mù</i> + 口 <i>wéi</i> = „dřevo“ (R.75) + ohrada (R.31)</p>		
<p>→ strom 木 <i>mù</i> <u>tísňený</u> ohrazením 口 <i>wéi</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: 𠂇; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 𠂇)</p>		

利 *lì* – WB kap.: 8

利	<i>lì</i>	prospěšný, užitečný; prospěch, užitek; výhoda, zájem; zisk; ostrý
<p>● 禾 <i>hé</i> + 刀 <i>dāo</i> = obilí (R.115) + nůž (R.18 刀 v pozici vpravo)</p>		
<p>→ zralý rýžový klas 禾 <i>hé</i>, sklizený nějakým <u>ostrým</u> nástrojem 刀 <i>dāo</i> (srp, kosa, nůž), přináší <u>užitek, prospěch</u> v podobě zrn rýže (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: 𠂇; na bronzích: 𠂇; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 𠂇)</p>		

兩(两) *liǎng* – WB kap.: 1

兩(两)	<i>liǎng</i>	dva (před numerativem); oba, pár
<p>→ piktogram oje, příčného břevna a <u>dvojího</u> jařma (jha) kočáru, do nějž byly zapřaháni koně, tj. <u>dvojspreži</u> (srv. na bronzích: 𠂇; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 𠂇)</p>		

亂(乱) *luàn* – WB kap.: 3

亂(乱)	<i>luàn</i>	zmatený, chaotický; být v nepořádku vulgární
<p>● 舌 <i>shé</i> + 乚 <i>yǐ</i> = „jazyk“ + druhý z tzv. nebeských kmenů (R.5 – var.)</p>		
<p>→ ruce snažící se rozmotat zamotaná, <u>chaotická</u> vlákna hedvábí na tkalcovském stavu (v písmu na bronzích: 𠂇; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 𠂇)</p>		

滿(满) *mǎn* – WB kap.: 9

滿(满)	<i>mǎn</i>	plný, naplněný, naplnit se, zaplnit se, plně; celý; spokojený
●	彳 <i>shuǐ</i> + 艹 <i>cǎo</i> + 兩 <i>liǎng</i> = voda (R.85 水 v pozici vlevo) + tráva (R.140 艸 v pozici nahoře) + „dva“	
→	naplnit rovnovážně zavěšené nádoby 滿 <i>mǎn</i> vodou 彳 <i>shuǐ</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 滿)	

 美 *měi* – WB kap.: 2

美	<i>měi</i>	krásný; výborný, prvotřídní, nejlepší, skvělý
●	羊 <i>yáng</i> + 大 <i>dà</i> = „ovce“ (R.123)+ „velký“ (R.37)	
→	často traktováno jako postava muže s krásnou ozdobou z peří na hlavě (srv. Li 1994), ale zdá se, že je tento znak spíše vytvořen přímým spojením složek ovce 羊 <i>yáng</i> (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𦍋) a člověk s roztaženýma rukama 大 <i>dà</i> (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 大), tedy člověk s roztaženýma rukama s krásnou ovčí nad hlavou, kterou bylo přeci tolik chvályhodné přinést na obětní oltář (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𦍋; na bronzech: 𦍋; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 美)	

 門(门) *mén* – WB kap.: 1

門(门)	<i>mén</i>	brána, vrata, dveře
→	dvoukřídlé dveře, brána, srv. „lítačky“ (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 門; na bronzech: 門; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 門).	

 綿/縠(绵) *mián* – WB kap.: 6

綿/縠(绵)	<i>mián</i>	hedvábná příze; měkký, hebký; nepřetržitý
●	糸/纟 <i>sī/mì</i> + 帛 <i>bó</i> = hedvábí (přadeno) (R.120) + hedvábí (tkanina)	
→	z přadena hedvábí (hedvábné příze) 糸 <i>sī/mì</i> tkaná hebká hedvábná látka 帛 <i>bó</i> (v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 縠)	

 眇 *miǎo/miào* – MWD/BD kap.: 1

眇	<i>miǎo</i>	malinkatý, droboukný; daleký; mhouřit (oči); zcela se oddat, vydat; nejtenší, nejhlubší, skrytý
	<i>miào</i>	
●	目 <i>mù</i> + 少 <i>shǎo</i> = „oko“ (R.109) + „málo“	
→	očima 目 <i>mù</i> ztěží (málo 少 <i>shǎo</i>) rozeznatelný, tak droboukný (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 眇)	

 眇 *miào* viz *miǎo*

妙 *mào* – WB kap.: 1

妙	<i>mào</i>	úžasný, tajemný; skvělý, senzační
● 女 <i>nǚ</i> + 少 <i>shǎo</i> = „žena“ (R.38) + „(velmi) málo“		
→ žena (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎) a něco velmi malého (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : zrnka rýže: 𠄎); srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎		

民 *mín* – WB kap.: 3

民	<i>mín</i>	lid, lidé
→ traktováno jednou jako nástroj vydloubávající bulvu z oka (původní význam znaku byl zřejmě „slepí lidé“), jindy jako výhonek rostliny, nebo i jako vagina ženy, která přivádí lidi na svět (srv. na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

名 *míng* – WB kap.: 1

名	<i>míng</i>	jméno, název, pojmenování; jmenovat se, pojmenovat; reputace, sláva, věhlas
● 夕 <i>xī</i> + 口 <i>kǒu</i> = „večer“ (R.36) + „ústa“ (R.30)		
→ dotaz (ústý 口, v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎) po identitě večer, když je tma a člověku není vidět do tváře, resp. za svitu měsíce 夕 (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎), což je i – zdá se – původní podoba současného znaku 月 <i>yuè</i> – měsíc; tedy například i zvolání strážného potmě „ <u>Kdo je to?</u> “ (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

命 *mìng* – BD kap.: 1

命	<i>mìng</i>	příkaz, rozkaz, rozkázat, zadat; život; osud
● 亼 <i>jí</i> + 口 <i>kǒu</i> + 冂 <i>jié</i> = spojit (namísto 集 <i>jí</i>) + „ústa“ (R.30) + pečeť (R.26)		
→ připojit 亼 <i>jí</i> k dokumentu, který něco <u>přikazuje</u> (ústý) 口 <i>kǒu</i> , pečeť 冂 <i>jié</i> ; původně zobrazení svrchu hovořících úst (ústa obrácená dolů 亼 <i>jí</i>) ke klečící osobě 冂 <i>jié</i> , která dostává <u>příkaz</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

莫 *mò* – WB kap.: 2

莫	<i>mò</i>	nikdo, nic (kniž.); ne, není třeba
● ++ 艸 <i>cǎo</i> + 日 <i>rì</i> + 大 <i>dà</i> = tráva (R.140 艸 v pozici nahoře) + slunce (R.72) + „velký“ (R.37)		
→ když slunce 日 <i>rì</i> zapadne do trávy 艸 <i>cǎo</i> nastává šero a <u>nikoho</u> již nelze spatřit (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

母 *mǔ* – WB kap.: 1

母	<i>mǔ</i>	matka
→ piktogram ženy se zvýrazněnými prsními bradavkami, neboť má mléko (což byl jediný detail, jímž se tento znak v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> odlišoval od znaku pro ženu: 𡗗 (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𡗗; v písmu na bronzích: 𡗗; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𡗗) → <u>kojící žena</u>		

 難(难) *nán/nàn* – WB kap.: 2

難(难)	<i>nán</i> <i>nàn</i>	obtížný, těžký, nesnadný; nepříjemně pohroma
● 堇 <i>hàn</i> + 隹 <i>zhūi</i> = rozpukaná země + pták s krátkým ocasem (R.172)		
→ (žlutý?) pták 隹 <i>zhūi</i> věstící <u>nepříjemnosti</u> , <u>pohromu</u> 堇 <i>hàn</i> ; zřejmě sucho (srv. 曠 <i>hàn</i>) a požáry (srv. 燠 <i>hàn</i>), kdy je na rozpukané půdě 堇 <i>hàn</i> i pro ptáky 隹 <i>zhūi</i> <u>obtížné</u> přežít (srv. na bronzích: 𤑔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𤑔)		

 難(难) *nàn* viz *nán*

 能 *néng* – WB kap.: 7

能	<i>néng</i>	moci, být schopen, být s to, smět; schopnost, síla; energie
● 亠 <i>sī</i> + 月 <i>yué</i> + 匕 <i>bǐ</i> + 匕 <i>bǐ</i> = soukromý (R.28) + „měsíc“ (R.74) + dýka (R.21) <u>zdvojená</u>		
→ piktogram intimní 亠 části těla 肉 <i>ròu</i> (ve variantní grafické podobě 月) ve spojení s atributy medvěda (např. s drápy vpravo) jako symboly jeho síly pro vyjádření toho, že někdo „je <u>schopen</u> “, „je s to“, „ <u>může</u> “ (srv. na bronzích: 𤑔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𤑔)		

 牝 *pìn* – WB kap.: 6

牝	<i>pìn</i>	samice (u zvířat, ptáků apod.)
● 牛 <i>niú</i> + 匕 <i>bǐ</i> = „vůl“, „hovězí dobytek“ (R.93 牛 v pozici vlevo) + dýka (R.21)		
→ <u>samice</u> -krávy, která se obrátila 匕 <i>bǐ</i> , aby byla přístupná k páření (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𤑔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𤑔)		

 其/𠃉 *qí* – WB kap.: 1

其/𠃉	<i>qí</i>	jeho, její, jejich; on, ona, ono, oni; takto (kniž.)
→ původně koš na smetí, tj. na oddělování zrna od plev, případně postavený na stolku (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠃉; na bronzích: 𠃉; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠃉), později byl znak používán jako nerozlišené osobní zájmeno 3. osoby		

前 *qián* – WB kap.: 2

前	<i>qián</i>	vpředu, přední strana, (v)před; dřívější
● 止 <i>zhǐ</i> + 月 <i>yuè</i> + 刂 <i>dāo</i> = „zastavit se“ (R.77 změněn) + „měsíc“ (R.74) + „nůž“ (R.18 刀 psaný v pozici vpravo)		
→ údajně původně piktogram loďky 舟 <i>zhōu</i> (změněno v 月 <i>yuè</i>) plující po vodě 州 (změněno v 刂) <u>vpřed</u> 止 <i>zhǐ</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

強(强) *qiáng* – WB kap.: 3

強(强)	<i>qiáng</i>	silný, zdatný, pevný; přes
● 弘 <i>hóng</i> + 虫 <i>chóng</i> = „obrovský“ + „hmyz“ (R.142)		
→ obrovský 弘 <i>hóng</i> a <u>silný</u> červ 虫 <i>chóng</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

喬(乔) *qiáo* – GD kap.: 2

喬(乔)	<i>qiáo</i>	vysoký
● 夭 <i>yāo</i> + 高 <i>gāo</i> = „mladý“ + „vysoký“ (<i>varianta</i>)		
→ ten, který byl tak mladý 夭 <i>yāo</i> a <u>vysoký</u> 高 <i>gāo</i> ! (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

且 *qiě* – WB kap.: 7

且	<i>qiě</i>	zatím, prozatím (<i>kniž.</i>); a k tomu, a také, a nadto, (tak) i (<i>kniž.</i>)
→ piktogram oltáře předků; podle švédského sinologa Bernharda Karlgrena však jde o falický symbol (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; v písmu na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

堇 *qín* viz *jìn*勤 *qín* – WB kap.: 6

勤	<i>qín</i>	pilný, pracovitý; pravidelný; usilovat
● 堇/墓 <i>jǐn/qín</i> + 力 <i>lì</i> = (žlutá) hlína + „síla“ (R.19)		
→ <u>pravidelně</u> obdělávat pluhem 力 <i>lì</i> půdu-hlínu 堇 <i>jǐn/qín</i> , tedy být <u>pracovitý</u> , event. <u>pilně</u> vymazávat hlínou (srv. na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

傾(倾) *qīng* – WB kap.: 2

傾(倾)	<i>qīng</i>	naklánět se, přiklánět se; vztahovat se, sklánět se; úklon; vylít, vyprázdnit
● 亻 <i>rén</i> + 頃 <i>qǐng</i> = „člověk“ (R.9 人 psaný v pozici vlevo) + naklánět se		
→ člověk 亻 <i>rén</i> , který se <u>naklání</u> , jak se mu točí 匕 hlava 首 i nohy 儿 (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

頃(顷) *qǐng* BD kap.: 2

頃(顷)	<i>qǐng</i>	naklánět se
● 匕 <i>bǐ</i> + 頁 <i>yè</i> = dýka (R.21), bodnout; obrátit se; naběračka + „stránka“ (R.181)		
→ <u>naklání se</u> , jak se mu zatočily 匕 hlava 首 i nohy 儿 (srv v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

 窮/窮(穷) *qióng* – WB kap.: 5

窮/窮(穷)	<i>qióng</i>	chudý, nuzný; zcela se vyčerpat; hrozně, na nejvyšší míru
● 穴 <i>xué</i> + 身 <i>shēn</i> + 弓 <i>gōng</i> = „jeskyně“, „doupě“ + „tělo“ (R.158) + „luk“ (R.57)		
→ když není v jeskyni 穴 <i>xué</i> nic než tělo 身 <i>shēn</i> a luk 弓 <i>gōng</i> (nebo původně jen holý zadek 呂 <i>lǚ</i>) = někdo, kdo je <u>hrozně chudý</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 窮)		

 屈 *qū* – WB kap.: 5

屈	<i>qū</i>	ohnout, sehnout; poddat se, podrobit se; skoncovat; křivda, příkoří; křivdit, pokořit
● 尸 <i>shī</i> + 出 <i>chū</i> = mrtvola (R.44) + „vyjít“		
→ <u>ohnutý člověk</u> v podřepu 尸 <i>shī</i> (původně i takto: 尾/尾 <i>wěi</i> = „ocas“, z něž něco vychází 出 <i>chū</i> , tedy i „dělat pod sebe“ = „podělat se“ (viz 屎 <i>shǐ</i> „exkrement“), vyjadřující pak přeneseně i významy jako <u>poddat se</u> , <u>podrobit se</u> aj. (srv. na bronzích: 屈; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 屈)		

 去 *qù* – WB kap.: 2

去	<i>qù</i>	jít, odejít, jet, odjet; minout; opustit
● 土 <i>tǔ</i> + 厶 <i>sī</i> = „země“ (R.32) + soukromý (R.28)		
→ postava člověka 大 <i>dà</i> , který <u>odešel</u> , vyšel ven z jeskyně (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 去; na bronzích: 去; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 去)		

 群 *qún* – GD kap.: 9

群	<i>qún</i>	stádo, hejno, houf, tlupa, zástup
● 君 <i>jūn</i> + 羊 <i>yáng</i> = „vládce“ + „ovce“ (R.123)		
→ ovládat hlasem a holí 君 <i>jūn</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 君) ovce 羊 <i>yáng</i> , tak aby utvořily <u>stádo</u> (srv. na bronzích: 羣; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 羣)		

人 *rén* – WB kap.: 2

人	<i>rén</i>	člověk
→ piktogram člověka (R.9) z profilu (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠤎; na bronzích: 𠤎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠤎)		

仁 *rén* – WB kap.: 5

仁	<i>rén</i>	humanita, lidskost; humánní
● 亻 <i>rén</i> + 二 <i>èr</i> = „člověk“ (R.9 人 psaný v pozici vlevo) + „dva“ (R.7)		
→ dva 二 <i>èr</i> lidé 亻 <i>rén</i> , tedy i <u>vztahy mezi dvěma lidmi</u> , potažmo <u>lidskost</u> (srv. v písmu na bronzích: 𠤎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠤎)		

如 *rú* – WB kap.: 5

如	<i>rú</i>	podobat se, být stejný/dobry jako; vyhovovat; vyrovnat se, být lepší; jestli, jestliže, když, kdyby (<i>kniž.</i>)
● 女 <i>nǚ</i> + 口 <i>kǒu</i> = žena (R.38) + „ústa“ (R.30)		
→ výzva 口 <i>kǒu</i> ženě 女 <i>nǚ</i> k následování (Li 1993), neboť <u>vyhovuje</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠤎; na bronzích: 𠤎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠤎)		

芮 *rùi* – MWD kap.: 2

芮	<i>rùi</i>	výhonek; malinký
● ++ <i>cǎo</i> + 内 <i>nèi</i> = tráva (R.140 艸 v pozici nahoře) + „uvnitř“		
→ <u>výhonek je to malinké ukryté uvnitř</u> 内 <i>nèi</i> trsu trávy 草 <i>cǎo</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠤎)		

銳(锐) *rùi* – WB kap.: 4

銳(锐)	<i>rùi</i>	ostrý, břitký; ostří; ostře
● 金 <i>jīn</i> + 兑 <i>duì</i> = „kov“, „zlato“ (R.167 金 v pozici vlevo) + „měnit“		
→ broušením proměnit 兑 <i>duì</i> kov 金 <i>jīn</i> až je <u>ostrý</u> (v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 銳)		

若 *ruò* – MWD/BD kap.: 5

若	<i>ruò</i>	jestliže; když; kdyby; být jako; vypadat jako, být podobný (jako), být stejný (jako) podobat se; zdá se; takto; <i>substitut znaku</i> 如 <i>rú</i> (v MWD a BD)
● ++ <i>cǎo</i> + 右 <i>yòu</i> = tráva (R.140 艸 v pozici nahoře)“ + pravý		
→ piktografické zpodobení ženy, jež se snaží si oběma rukama upravit vlasy, aby si byla <u>podobná</u> čili aby <u>vypadala</u> tak, jak má (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠤎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠤎)		

弱 ruò – WB kap.: 3

弱	ruò	slabý, chatrný
→ piktogram dvou ptačích křídel 𠂇 juàn ⇒ <u>slabé</u> ptačí letky (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𠂇)		

善 shàn – WB kap.: 2

善	shàn	dobro, dobrý, laskavý
● 羊 yáng + 言 yán (pozměněná varianta znaku) = „ovce“ + „slova“		
→ slova 言 yán pronášená nad ovci 羊 yáng, resp. <u>pod ovci</u> , či dokonce mnoho slov, můžeme-li soudit z podoby tohoto znaku v nápisech na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū: 		

上 shàng – MWD/BD kap.: 3

上	shàng	nahoře; vystupovat (jít) na; na (záložka); horní, vrchní, hořejší
→ ideogram: krátká čára <u>nad</u> horizontálním tahem, později doplněná spojnicí (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 二; na bronzích: 二; v 篆书 zhuàn shū: 上)		

尚 shàng – WB kap.: 3

尚	shàng	pozvedat, vyvyšovat, klást na první místo; vážit si, cenit si; dosud, ještě
→ kouř, který proudí oknem ven z domu a <u>pozvedá</u> se nad střechu domu (srv. v písmu na bronzích: ; v pečetním písmu 篆书 zhuàn shū: 		

誰(谁) shéi viz shuí

身 shēn – WB kap.: 7

身	shēn	tělo; sám, osobně
→ piktografické znázornění profilu lidského <u>těla</u> s vyniklým břichem, resp. těla, které je těhotné, podle Wang (1997) též s penisem (srv. na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū: 		

神 shén – WB kap.: 6

神	shén	bůh, božstvo; duch, energie; výraz
● 礻 shì + 申 shēn = projevovat (R.113 示 v pozici vlevo) + osvětlit, vysvětlit		
→ úderem blesku se projevuje <u>bůh</u> ; prvek 电 diàn (dnes s významem „elektřina“) zobrazoval původně úder blesku (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: , který vše kolem osvětlil 申 shēn, prvek 示 shì s významem obětního oltáře (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: , který bývá někdy také označován jako tzv. „božský radikál“, byl přidán teprve o něco později (srv. na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū: či variantně 		

生 *shēng* – WB kap.: 2

生	<i>shēng</i>	narodit (se), porodit; (vy)růst, vyrazit (o rostlině); syrový, nezralý
<p>→ výhonky rostlin 屮 <i>chè</i>, které <u>vyrazily</u> z půdy 土 <i>tǔ</i> (R.32) (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:)</p>		

聲(声) *shēng* – WB kap.: 2

聲(声)	<i>shēng</i>	tón; zvuk, hlas
<p>● 声 <i>shēng</i> + 殸 <i>shū</i> + 耳 <i>ěr</i> = zvuk, „tón“ + tlouci, (za)bít (R.79) + „ucho“ (R.128)</p>		
<p>→ naslouchat 耳 <i>ěr</i> <u>zvukům</u> 声 <i>shēng</i> úderů 殸 <i>shū</i> do kamených „zvonů“ zavěšených na rámu (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:)</p>		

省 *shěng* – MWD kap.: 5

省	<i>shěng</i>	provincie; šetřit, redukovat, vynechat
<p>● 少 <i>shǎo</i> + 目 <i>mù</i> = „málo“ + „oko“ (R.109)</p>		
<p>→ zmenšit záběr, resp. <u>redukovat</u> pohled na věc, tím, že skloním obočí a přimhouřím oči (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:)</p>		

聖(圣) *shèng* – WB kap.: 2

聖(圣)	<i>shèng</i>	světec, svatý, mudrc; dokonalý, moudrý, geniální
<p>● 耳 <i>ěr</i> + 口 <i>kǒu</i> + 壬 <i>tǐng</i> = „ucho“ (R.128) + „ústa“ (R.30) + velkorýsý člověk</p>		
<p>→ ten, který 壬 <i>tǐng</i> nejprve naslouchá 耳 <i>ěr</i> a potom hovoří 口 <i>kǒu</i> (srv. též znak 呈 <i>chéng</i> „předložit vysvětlení“) a proto je <u>moudrý</u> (srv. na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:)</p>		

時(时) *shí* – WB kap.: 8

時(时)	<i>shí</i>	čas; doba; hodina; příležitost; občas; když, v době, po dobu (v postpozici)
<p>● 日 <i>rì</i> + 土 <i>tǔ</i> + 寸 <i>cùn</i> = slunce (R.72) + „země“ (R.32) + „palec“ (R.41)</p>		
<p>→ kam až slunce 日 <i>rì</i> došlo 止 <i>zhǐ</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>:) , tedy měření 寸 <i>cùn</i> pohybu 止 <i>zhǐ</i> slunce 日 <i>rì</i> pro vyjádření času (v písmu na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:)</p>		

實(实) *shí* – WB kap.: 3

實(实)	<i>shí</i>	plný, naplněný; pevný
<p>● 宀 <i>mián</i> + 貫 <i>guàn</i> = střecha (R.40) + „postupovat“</p>		
<p>→ mít dům až po střechu 宀 <i>mián</i> <u>plný</u> na provázku navlečených mušlí/mincí 貫 <i>guàn</i> (srv. na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:)</p>		

使 *shǐ* – WB kap.: 3

使	<i>shǐ</i>	používat; zapříčinit, vyvolat, umožnit, způsobit, aby...; aby...
<ul style="list-style-type: none"> ● 亻 <i>rén</i> + 史 <i>shǐ</i> = „člověk“ (R.9 人 psaný v pozici vlevo) + „historie“ 		
→ člověk 亻 <i>rén</i> , který <u>používá</u> zbraň, tedy má v ruce zbraň, tedy <u>aby</u> se s ní vydal na lov (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> , ale stejně i na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 始 *shǐ* – WB kap.: 1

始	<i>shǐ</i>	začínat; počátek
<ul style="list-style-type: none"> ● 女 <i>nǚ</i> + 台 <i>yí/tái</i> = „žena“ (R.38) + „uspokojený“, „potěšený“, „šťastný“ s výslovností <i>yí</i> nebo „žena“ (R.38) + „scéna“, „vyvýšená terasa“ apod. s výslovností <i>tái</i> 		
→ žena 女 <i>nǚ</i> , která je uspokojená, potěšená či šťastná 台 <i>yí</i> , že <u>počala</u> ; druhá část znaku obsahuje skladebné prvky s významy „soukromý“ 厶 <i>sī</i> (R.28), též: „tajný, skrytý, intimní“ (v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :) , a „ústa“ 口 <i>kǒu</i> (R.30), též: „otvor“, „ústí“ (řeky), „hrdlo“ (džbánů) (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :); celý znak na bronzích: , v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 		

 事 *shì* – WB kap.: 2

事	<i>shì</i>	záležitost, věc, problém, událost; povinnost; zaneprázdnění; nepříjemnost; (po)sloužit
→ ruka držící nějakou věc: možná síť upevněnou na tyči, kterou se údajně odchytila prasata (Wang 1997), možná ale spíše nějaké rydlo, štětec či jiné pisátko, kterým se zapsala nějaká <u>událost, věc, záležitost</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 侍 *shì* MWD/BD kap.: 2

侍	<i>shì</i>	věnovat se, starat se, sloužit; čekat
<ul style="list-style-type: none"> ● 亻 <i>rén</i> + 寺 <i>sì</i> = „člověk“ (R.9 人 psaný v pozici vlevo) + chrám (buddhistický) 		
→ člověk 亻 <i>rén</i> , který se plně <u>věnuje</u> , tj. <u>slouží</u> tomu jak jeho ruce, tak i nohy (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 是 *shì* – WB kap.: 2

是	<i>shì</i>	být; správný, pravdivý; každý; to
<ul style="list-style-type: none"> ● 日 <i>rì</i> + 正 <i>zhèng</i> = „slunce“ (R.72) + „přímý“, „správný“ (varianta 疋) 		
→ zastavit se 止 <i>zhǐ</i> (R.77) pod sluncem 日 <i>rì</i> , resp. když je slunce přímo nad solárním sloupem: tak je to <u>správně</u> , je-li slunce přímo nad hlavou (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

侍 *shì* – WB kap.: 2

侍	<i>shì</i>	záviset na, spoléhat na, opírat se o; opora
● ↑ <i>xīn</i> + 寺 <i>sì</i> = srdce (R.61 心 psaný v pozici vlevo) + chrám (buddhistický)		
→ mít srdce 心 <i>xīn</i> u toho, o co <u>se opírají</u> i mé nohy a ruce (prvek 寺 <i>sì</i> byl změněn); srv. ještě na bronzech 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 侍		

室 *shì* – GD/MWD/BD kap.: 9

室	<i>shì</i>	místnost, pokoj, oddělení
● ↗ <i>mián</i> + 至 <i>zhì</i> = střecha (R.40) + „do“, „až do“		
→ <u>místnost</u> v domě ↗ <i>mián</i> , kam až 至 <i>zhì</i> měl návštěvník po příchodu dojít a tam se zastavit (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzech 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 室)		

守 *shǒu* – WB kap.: 5

守	<i>shǒu</i>	bránit, chránit; opatrovat, pečovat; zachovávat, dodržovat, přidržovat se
● ↗ <i>mián</i> + 寸 <i>cùn</i> = střecha (R.40) + palec (R.41)		
→ ruka 寸 <i>cùn</i> (původně zřejmě držící klacek) <u>chránící, bránící</u> dům ↗ <i>mián</i> , případně <u>pečující</u> o něj (srv. v písmu na bronzech: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 守)		

獸(𠄎) *shòu* – GD kap.: 9

獸(𠄎)	<i>shòu</i>	divoké zvíře, bestie; <i>substitut znaku</i> 守 <i>shǒu</i> (v GD)
● 𠄎 <i>shòu</i> + 犬 <i>quǎn</i> = „bestie“ + pes (R.94)		
→ ochránit před bestii 𠄎 <i>shòu</i> (viz piktogram zbraně pro lov divokých zvířat 單 <i>dān</i>) zjevu velkého psa 犬 <i>quǎn</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 獸)		

述 *shù* – GD kap.: 9

述	<i>shù</i>	vylicít, vyložit; pokračovat, postoupit, rozvíjet; zabývat se, dělat
● 辵 <i>chuò</i> + 术 <i>shù</i> = kráčet (R.162 辵 v pozici vlevo dole) + „dovednost“		
→ <u>pokračovat</u> 辵 <i>chuò</i> poutavě 术 <i>shù</i> ve <u>vylicení</u> události (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 述)		

數(数) *shǔ/shù/shuò* – WB kap.: 5

數(数)	<i>shǔ</i> <i>shù</i> <i>shuò</i>	počítat; řadit počet, součet opakovaně, často
● 婁 <i>lóu</i> + 攴 <i>pū</i> = obnošený + tlouci/akce ruky (R.66 攴)		
→ <u>spočítat</u> (ruka s holí 攴 <i>pū</i>) chycené ženy 婁 <i>lóu</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 數)		

數(数) *shù* viz *shǔ*

 誰(谁) *shuí/shéi* – WB kap.: 4

誰(谁)	<i>shuí/shéi</i>	kdo
● 言 <i>yán</i> + 隹 <i>zhuī</i> = „slova“ (R.149) + pták s krátkým ocasem (R.172)		
→ <u>kdo</u> je to? –zvuk 言 <i>yán</i> ptáka 隹 <i>zhuī</i> ? (srv. na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 水 *shuǐ* – WB kap.: 8

水	<i>shuǐ</i>	voda; tekutina (ve složených slovech)
→ piktogram proudící <u>vody</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; v písmu na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 數(数) *shuò* viz *shǔ*

 私 *sī* – WB kap.: 7

私	<i>sī</i>	osobní, soukromý; ilegální, tajný
● 禾 <i>hé</i> + 厶 <i>sī</i> = obilí (R.115) + soukromý (R.28)		
→ piktogram klasu rýže 禾 <i>hé</i> s již zralým zrním, tj. úroda zrní či semen (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : , spolu se symbolem „soukromý“ 厶 <i>sī</i> , event. intimní orgán (v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 斯 *sī* – WB kap.: 2

斯	<i>sī</i>	pak, a pak, a tak, a tím (následnost); tento; sekat
● 其 <i>qí</i> + 斤 <i>jīn</i> = „on“, „jeho“, „tento“ + „čínská libra“ (R.69)/pův. sekyrka		
→ <u>osekat</u> sekyrkou 斤 <i>jīn</i> drobné dříví do košatiny 其 <i>qí</i> (srv. na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 死 *sǐ* – WB kap.: 6

死	<i>sǐ</i>	zemřít; hrozně, strašně (= k smrti); pevně
● 歹 <i>dǎi</i> + 匕 <i>bǐ</i> = zlo (R.78) + dýka (R.21)		
→ práchnivějící kosti 歹 <i>dǎi</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : člověka, který se obrátil 匕 <i>bǐ</i> (piktogram osoby ležící s nohama vzhůru) na své životní cestě (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

似 *sì* – WB kap.: 4

似	<i>sì</i>	zdát se; vypadat jako; jakoby; zřejmě
● 亻 <i>rén</i> + 以 <i>yǐ</i> = „člověk“ (R.9 人 psaný v pozici vlevo) + označuje 7. pád		
→ člověk 亻 <i>rén</i> , který vypadá jako (by)... 以 <i>yǐ</i> (srv. na bronzích: 𠄎 / 𠄏; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

隨(随) *suí* – WB kap.: 2

隨(随)	<i>suí</i>	jít za, následovat, sledovat, doprovázet; za, s; záležet (na)
● 冫 <i>fū</i> + 辶 <i>chuò</i> + 左 <i>zuǒ</i> + 有 <i>yǒu</i> = návrší (R.170 阜/阜 v pozici vlevo) + kráčet (R.162 辵 v pozici vlevo) + „levý“ + „mít“		
→ jít s obětním masem na návrší 随 <i>duò</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

遂 *sui* – WB kap.: 2

遂	<i>sui</i>	uspět; uspokojovat
● 辵 <i>chuò</i> + 豕 <i>sui</i> = kráčet (R.162 辵 v pozici vlevo dole) + uspokojit (<i>archaická var.</i>)		
→ odejít 辵 <i>chuò</i> s částí rozporcovaného prasete 豕 <i>sui</i> , a tak při dělení prasete <u>uspět</u> , resp. být <u>uspokojen</u> (srv. na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

所 *suǒ* – MWD/BD kap.: 1

所	<i>suǒ</i>	numerativ pro budovy; jenž...; místo; (gramatické slovo substantivizující následné sloveso); (indikátor pasivní konstrukce)
● 戶 <i>hù</i> + 斤 <i>jīn</i> = (jednodílné) „dveře“ (R.63 okno) + „libra“ (R.69 seker)		
→ prolomit dveře (sekerou) či údajně archaický význam znaku byl <u>zvuk štípání dříví</u> (sekerou 斤 <i>jīn</i>), snad znějící jako když se rozletí dveře 戶 <i>hù</i> (srv. na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

佻 *tái* viz *yǐ*堂 *táng* – WB kap.: 2

堂	<i>táng</i>	sál, hlavní místnost, obřadní síň
● 尚 <i>shàng</i> + 土 <i>tǔ</i> = „dosud“ (<i>var.</i>) + „země“ (R.32)		
→ kouř vycházející otvorem a stoupající nad střechou vzhůru 尚 (尙) <i>shàng</i> nad <u>hlavní místností</u> domu, kde byla dříve jen podlaha s udusanou hlinou 土 <i>tǔ</i> (v písmu na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

天 *tiān* – WB kap.: 1

天	<i>tiān</i>	nebe; den
<ul style="list-style-type: none"> ● 一 <i>yī</i> + 大 <i>dà</i> = „jeden“ (R.1) + „velký“ (R.37) 		
→ stojící člověk s vyznačením hlavy a toho, <u>co má člověk nad hlavou</u> (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :) , tj. <u>nebeské klenby</u>		

 同 *tóng* – WB kap.: 1

同	<i>tóng</i>	(být) stejný, shodný; spolu s, s
<ul style="list-style-type: none"> ● 凡 <i>fán</i> + 口 <i>kǒu</i> = „každý“ + „ústa, otvor, díra“ (R.30) 		
→ otvor 口 <i>kǒu</i> (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> :) v kadlubu (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> :) zajišťující, aby byl <u>každý</u> 凡 <i>fán</i> odlitek <u>stejný</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 湍 *tuān* – GD kap.: 9

湍	<i>tuān</i>	rychle tekoucí; prudký, dravý (proud)
<ul style="list-style-type: none"> ● ㄣ <i>shuǐ</i> + 湍 <i>duān</i> = „voda“ (R.85 水 v pozici vlevo) + konec, koneček, výhonek 		
→ vyrazející 湍 <i>duān</i> (tak jako výhonek), tj. <u>proudící voda</u> ㄣ <i>shuǐ</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 退 *tuì* – MWD kap.: 7

退	<i>tuì</i>	couvat, ustupovat, přinutit k ústupu, vrátit zpět, odrazit
<ul style="list-style-type: none"> ● 辵 <i>chuò</i> + 艮 <i>gěn</i> = kráčet (R.162 辵 v pozici dole) + tvrdohlavý (R.138) 		
→ jít 辵 <i>chuò</i> namáhavě 艮 <i>gěn</i> , resp. pohybovat se dozadu, tj. <u>ustoupit</u> 夕/夕 <i>zhī/suī</i> ze slunce 日 <i>rì</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 脱(脱) *tuō* – BD kap.: 4

脱(脱)	<i>tuō</i>	opadávat; sundávat (si), svlékat (se), zouvat (si); odtrhnout (se), oddělit (se), vymanit se, izolovat se, oprostít se
<ul style="list-style-type: none"> ● 月 <i>yuè</i> + 兌 <i>duì</i> = „měsíc“ (zde var. R.130 肉 <i>ròu</i> „maso“) + vyměňovat 		
→ <u>svlékat se</u> , a tak měnit 兌 <i>duì</i> to, jak tělo 肉 <i>ròu</i> vypadá (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 橐 *tuó* – WB kap.: 5

橐	<i>tuó</i>	měchy; pytel, tlumok
<ul style="list-style-type: none"> ● 囊 <i>náng</i> (var.) + 石 <i>shí</i> = „pytlík“ + „kámen“ (R.112) 		
→ piktografické zpodobení (kovářského) <u>měchu</u> nebo <u>torny</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

外 wài – WB kap.: 7

外	wài	vnějšek, vnější, ven; vně, mimo, kromě
● 夕 xī + 卜 bǔ = „večer“ + „věštit“		
→ věštit (= puklina na želvím krunýři 卜 bǔ) navečer 夕 xī za svitu vycházejícího měsíce, tj. v předvečer (tedy <u>vně</u> dne), kterého se věštba dotýkala (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 夕; na bronzích: 夕; v 篆书 zhuàn shū: 夕)		

萬(万) wàn – WB kap.: 1

萬(万)	wàn	deset tisíc; tisíce, milióny, veškerý, všechno
● ++ 艸 cǎo + 禺 yù = tráva (R.140) + „opice“		
→ nejčastěji traktován jako piktogram škorpióna (srv. na bronzích, ale obdobně již i v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 萬; v 篆书 zhuàn shū: 萬), event. I stonožky, kde se původní „klepeta“ transformovala v radikál „tráva“		

亡 wáng GD kap.: 2

亡	wáng	zemřít, uhynout; vyhladit, vyhubit, zničit; zavrhnout, odmítnout, zbavit se; substitut znaku 無 wú
→ někdy považován za archaický srp, který byl <u>zničen</u> , když narazil na „kámen“; jindy za kus příkrývky nebo za <u>zavrženého</u> slepého žebráka (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 亡; na bronzích: 亡; v 篆书 zhuàn shū: 亡)		

唯 wéi – WB kap.: 2

唯	wéi	pouze, jen; právě to, že..., proto (kniž.); být něčím
● 口 kǒu + 隹 zhuī = „ústa“ (R.30) + pták s krátkým ocasem (R.72)		
→ byl slyšet <u>jenom</u> hlas 口 kǒu ptáka 隹 zhuī (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 唯; na bronzích: 唯; v 篆书 zhuàn shū: 唯)		

為/為(为) wéi/wèi – WB kap.: 2

為/為(为)	wéi wèi	dělat; vystupovat jako; být (kniž.); stát se, pro, kvůli, v zájmu, za; proto, aby
→ chopit se 彳 zhì (R.87) slona 象 xiàng, původně ale zřejmě krmit slona <u>proto</u> , <u>aby</u> pracoval, <u>dělal</u> (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 為; na bronzích: 為; v 篆书 zhuàn shū: 為)		

為/為(为) wèi viz wéi

胃 wèi – MWD kap.: 1

胃	wèi	žaludek; substitut znaku 謂 wèi (v GD, MWD)
<ul style="list-style-type: none"> ● 田 tián + 月/肉 ròu = „pole“ (R.102) + „maso“ (R.130) 		
→ piktogram žaludku, resp. „vaku plného rýže“ 囙 mí (změněno na 田 tián), spolu s prvkem „maso“ 月, resp. 肉 ròu (srv. na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū: 		

謂(谓) wèi – WB kap.: 1

謂(谓)	wèi	nazývat se, říkat (kniž.)
<ul style="list-style-type: none"> ● 言 yán + 胃 wèi = slova/mluvit (R.149) + „žaludek“ 		
→ slova 言 yán vycházející z nitra, resp. ze žaludku 胃 wèi („břichomluva“?); v 甲骨文 jiǎ gǔ wén není znak 胃 wèi ještě udáván, s jistotou je znám až na bronzích, kde se vyskytuje v podobě, která kombinuje prvek známý z 甲骨文 jiǎ gǔ wén ve významu „vak“, resp. „žaludek plný rýže“ 囙 mí a prvek „maso“ 月 (resp. 肉 ròu), tedy takto: ; determinativ „mluvit“ 言 yán ( ) byl pak přidán až v 篆书 zhuàn shū: 		

聞(闻) wén – MWD/BD kap.: 5

聞(闻)	wén	slyšet (kniž.); čichat; zvěsti; pověst
<ul style="list-style-type: none"> ● 門 mén + 耳 ěr = „dveře“ (R.169) + ucho (R.128) 		
→ člověk u dveří/ve dveřích naslouchající s nastraženými ušima, kde se co šustne (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: ; na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū: 聞)		

吾 wú – WB kap.: 4

吾	wú	já, my (arch.)
<ul style="list-style-type: none"> ● 五 wǔ + 口 kǒu = „pět“ + „ústa“ (R.30) 		
→ <u>my</u> („ústa“ 5x) vyhlašujeme = <u>já</u> „majestaticum“ (srv. na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū: 		

無/(无) wú – WB kap.: 1

無/(无)	wú	nemít; ne- (kniž.); neexistovat
→ znak 無 wú je opositum ke znaku 有 yǒu s významem „mít“;		
→ znak 無 wú lze ale také porovnat se znakem 舞 wǔ s významem „tancovat“: odlišná spodní část druhého znaku tu zobrazuje „kroky vpřed a vzad“ namísto radikálu/determinativu „oheň“ 火 huǒ u prvního znaku (resp. prvku 灬 huǒ, tj. podoby v jaké je radikál „oheň“ zobrazován ve znaku v poloze dole);		
→ v na bronzích je znak 無 wú zobrazen jako piktogram osoby tanečnicka s nějakými navěšenými rekvizitami na ruce , podle některých autorů by mohlo jít o býčí oháňky (srv. Wang 1997), mnohem pravděpodobněji se však mohlo jednat o ryby, tím spíše, že znak 無 wú, tj. 無 wú ve spojení s radikálem „tělo“ 月 (resp. 肉 ròu), znamenal původně „maso ryb		

sušené ve velkých kusech bez kostí, určené k obětním účelům“ (srv. též v 篆书 *zhuàn shū*: 糝);

→ i když se zdá, že by mohlo jít o dobrý příklad archaické fonetické výpůjčky 舞 *wǔ* → 無 *wú*, nemohlo by to být nakonec i tak, že „tančící oheň“, jak můžeme tento „dvojnak“ s nadsázkou nakonec výstižně interpretovat, způsobí, že člověk rázem nemá nic?

惡(恶) *wù* viz è

物 *wù* – WB kap.: 1

物	<i>wù</i>	vnější svět; věci; tvor, stvoření; předmět, hmota
● 牛 <i>niú</i> + 勿 <i>wù</i> = „hovězí dobytek, býk, kráva“ (R.93) + „ne“ (<i>knižně</i>)		
→ původně zřejmě „produkce skotu“ (zásadních <u>tvorů</u> pro hospodářství), pak i „vnější statky“ (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

兮 *xī* – WB kap.: 4

兮	<i>xī</i>	och, jak...!; ach, jak...! (<i>na konci verše nebo v pauze v postpozici</i>)
● 八 <i>bā</i> + 丂 <i>kǎo</i> = „osm“ (R.12) + kašel		
→ traktováno jako pauza 八 <i>bā</i> v dechu nebo v kašli 丂 <i>kǎo</i> , ale i jako jadrná nadávka či zakletí (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

昔 *xī* MWD kap.: 2

昔	<i>xī</i>	minulost; dříve; minulý
→ <u>dříve</u> , než vyšlo toto slunce 日 <i>rì</i> , vyjádřené čarami nad sluncem (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

下 *xià* – WB kap.: 2

下	<i>xià</i>	dole, pod (záložka); spodní; následující, příští; sestupovat z, jít dolů; padat
→ ideogram: analogicky ke znaku 上 <i>shàng</i> s významem „nahore, na (záložka), horní, jít nahoru“, jenž byl původně psán jako bod či krátká čára nad horizontální čarou (srv. v písmu na želvích krunýřích a kostech 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔), a teprve později doplněný i vertikální čarou, byl i znak 下 <i>xià</i> původně psán jako delší horizontální linka nad kratší horizontální linkou a nakonec i se svislou linkou (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠂔, v pečetním písmu 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

先 *xiān* – GD/MWD/BD kap.: 2

先	<i>xiān</i>	dříve, nejdříve
● 之 (změněno) + 儿 <i>ér</i> = <i>atributivní partikule</i> + „syn“ (R.10 – nohy člověka)		
→ původně člověk (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> :) – změněno na determinativ nohou člověka (R.10), který přišel (se narodil) <u>dříve</u> než někdo jiný; viz nad ním grafická varianta znaku 止 <i>zhǐ</i> – „zastavit“ (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> :) , tj. stopa nohy s vyznačením čáry, před kterou se má noha zastavit (srv. celý znak v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 閒(闲) *xián/jiān/jiàn* – MWD/BD kap.: 5

閒(闲)	<i>xián</i> <i>jiān</i> <i>jiàn</i>	zahálet, mít volno místnost, uprostřed, mezi, úsek (jako 閒 <i>jiān</i>) oddělit, rozdělit (jako 閒 <i>jiàn</i>)
● 門 <i>mén</i> + 月 <i>yuè</i> = „dveře“ (R.169) + „měsíc“ (R.74)		
→ <u>mít volno</u> , <u>zahálet</u> a cpát se u dveří/ve dveřích 門 <i>mén</i> masem 肉 <i>ròu</i> (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 賢(贤) *xián* – WB kap.: 3

賢(贤)	<i>xián</i>	ctnostný; nadaný, schopný
● 臣 <i>chén</i> + 又 <i>yòu</i> + 貝 <i>bèi</i> = „hodnostář“, „úředník“ + „opět“ + mušle (R.154)		
→ oko člověka ve vertikální podobě, tj. uklánějícího se loajálního úředníka 臣 <i>chén</i> (srv. v písmu na želvích krunýřích a kostech (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> :), spolu s rukou 又 <i>yòu</i> (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> :) spravující finance, resp. mušle, které byly ve staré Číně platidlem (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> :), to vše zobrazuje dohromady toho, kdo byl současně <u>ctnostný</u> i <u>schopný</u> , aby se tak mohl stát hodnostářem (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 縣(县) *xiàn/xuán* – MWD kap.: 6

縣(县)	<i>xiàn</i> <i>xuán</i>	okres; správní obvod viset; zavěšený, visící; vyvěsit, pověsit; zavěšené (bicí) nástroje
● 且 <i>qiě</i> + 厶 <i>sī</i> = „a nadto“ + soukromý (R.28)		
→ na provaze (přízi) 系 <i>sī/mì</i> <u>visící</u> hlava 首 <i>xiàn</i> nepřítele/kriminálního; později <u>okres</u> , kde žijí lidé s šedými vousy 鬃 <i>jiāo</i> (srv. na bronzích: nebo ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

相 *xiāng/xiàng* – WB kap.: 2

相	<i>xiāng/xiàng</i>	vzájemně, navzájem (<i>překlad zvratným si</i>); vůči vzhled; věštit z (podle) ; pomáhat; ministr; pozorovat (pečlivě), vybírat
● 木 <i>mù</i> + 目 <i>mù</i> = strom (R.75) + „oko“ (R.109)		
→ pozorovat 目 <i>mù</i> ze stromu 木 <i>mù</i> , případně věštit z polohy řebříčku; nadto 目 <i>mù</i> a 木 <i>mù</i> se vzájemně podobají svou výslovností (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

相 *xiàng* viz *xiāng*象 *xiàng* – WB kap.: 4

象	<i>xiàng</i>	zdá se, že...; vypadá to na...; podobat se; slon
→ vypadá to na piktogram slona (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 象)		

灑(灑) *xiǎo* – MWD kap.: 4

灑(灑)	<i>xiǎo</i>	poryvy větru a deště; houština; zarostlý; „hluboký a průzračný“
● 彳 <i>shuǐ</i> + 灑 <i>xiǎo</i> = „voda“ (R.85 v pozici vlevo) + pelyněk/(zarostlý, pustý)		
→ vodní 彳 <i>shuǐ</i> houština 灑 <i>xiǎo</i> = zarostlá vodní tůň, která může být ale také hluboká a průzračná (v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 灑)		

衰/邪 *xié/yé* – WB kap.: 7

衰/邪	<i>xié</i>	zlý; špatný; nízký; falešný; d'ábelský; nenormální; průřez pro paži v oblečení
	<i>yé</i>	finální partikule v otázce namísto 耶 <i>yē/yé</i>
● 牙 <i>yá</i> + 邑 <i>yì</i> = „zub“ (R.92) + radikál město (R.163 邑) v pozici vpravo		
→ když je uzavřený 冫 zubní 牙 váček 衣, je to zlé (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 衰 nebo 邪)		

心 *xīn* – WB kap.: 3

心	<i>xīn</i>	srdce; nitro
→ primitivní a postupně stále více stylizované anatomické zobrazení srdce – R.61 (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 心)		

信 *xìn* – WB kap.: 8

信	<i>xìn</i>	dopis; zpráva; důvěra, důvěřovat
<ul style="list-style-type: none"> ● 亻 <i>rén</i> + 言 <i>yán</i> = „člověk“ (R.9 人 psaný v pozici vlevo) + slovo → člověk 亻 <i>rén</i>, který drží slovo 言 <i>yán</i> (= „člověk slova“), tedy člověk, kterému lze <u>důvěřovat</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 信) 		

 刑 *xíng* MWD/BD kap.: 2

刑	<i>xíng</i>	trest, trestat; podrobit se, podřídit se (čemu); mučení
<ul style="list-style-type: none"> ● 开 <i>kāi</i> + 刂 <i>dāo</i> = „otevřít“ + „nůž“ (R.18 刀 psaný v pozici vpravo) → provinít se významným přestupkem 干 <i>gān</i> (zdvojeno!), za což je přestupník chycen a vystaven právu útrpnému, tj. <u>potrestán</u>; resp. ocejchován 井 <i>jǐng</i> nožem 刀 <i>dāo</i> (v písmu na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 刑) 		

 型 *xíng* GD kap.: 2

型	<i>xíng</i>	kadlub; forma, tvar
<ul style="list-style-type: none"> ● 刑 <i>xíng</i> + 土 <i>tǔ</i> = „trestat“ + „země“ (R.32) → podrobením 刑 <i>xíng</i> hlíny 土 <i>tǔ</i> vytvořit <u>kadlub</u> (v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 型) 		

 行 *xíng/háng* – WB kap.: 2

行	<i>xíng</i>	kráčet, jít, jet (kniž.); být možným;
	<i>háng</i>	provádět, uskutečňovat, konat
<ul style="list-style-type: none"> ● 彳 <i>chì</i> + 亍 <i>chù</i> = levý krok (R.60) + pravý krok; zastavit → „křižovatka“, odkud lze <u>jít</u> vlevo či vpravo (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: 行; na bronzích: 行; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 行) 		

 姓 *xìng* – WB kap.: 5

姓	<i>xìng</i>	příjmení; jmenovat se (příjmením)
<ul style="list-style-type: none"> ● 女 <i>nǚ</i> + 生 <i>shēng</i> = žena + „narodit se“ → narodit se 生 <i>shēng</i> z ženy 女 <i>nǚ</i> = prudec vyrazit jako nový výhonek rostliny ze země (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: 姓; na bronzích: 姓; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 姓) a nést jméno rodu (= <u>příjmení</u>) 		

 虚/虚(虚) *xū* – WB kap.: 3

虚/虚(虚)	<i>xū</i>	prázdný; čistý, skromný, otevřený k; marný; chatrný
<ul style="list-style-type: none"> → tygří 虍 <i>hū</i> hora 丘/北 <i>qū</i> jako zřejmě pusté, <u>prázdné</u> místo (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 虚) 		

縣(县) *xuán* viz *xiàn*玄 *xuán* – WB kap.: 1

玄	<i>xuán</i>	temný (R.95), černý; záhadný, tajemný, hluboký; neskutečný, fantastický
● 宀 <i>tóu</i> + 幺 <i>yāo</i> = příkryt, kryt (R.8) + malý, malinkatý (R.52)		
→ <u>záhadný</u> svist letícího bolasu: v nápisech na bronzích byl tento znak identifikován (srv. Wang 1997) jako „bolas“ – pradávna zbraň se dvěma kameny upevněnými na konci provazu: 8; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎, tj. nahoře „ruka“, dole „dva spojené kameny“		

亞(亚) *yà* – GD/MWD/BD kap.: 2

亞(亚)	<i>yà</i>	druhý; Asie (zkratka)
→ v rámci staré čínské představy o světě jako o pokřiveném zemském čtverci se čtyřmi pilíři (v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 亞), kde Říše středu 中國 <i>Zhōngguó</i> zaujímala právě střed a všichni barbaři žili naopak mimo tento střed, znamenalo, že je-li něco mimo toto kulturní a civilizační centrum, je to něco <u>podřadného</u> , tedy <u>druhořadého</u> , tedy až <u>druhého</u> po Říši středu		

焉 *yān* – WB kap.: 2

焉	<i>yān</i>	v; v něm, v tom, v rámci, tam; z (toho), z (něho); pro (něj), pro (to); na (to), na (něj); vůči (němu), jemu; jako on aj. (v postpozici); <u>finální částice vyjadřující kategoričnost; pauza uprostřed věty s významem dvojtečky nebo následujícího příkladu; kde?; jak?; na koho?; proto; pouze tehdy; zde; jak...! (kniž.)</u>
● 正 <i>zhèng</i> + 与 <i>yǔ</i> = „správný“, „právě“ + „s“ (kniž.)		
→ žlutý(?) pták 鳥 <i>niǎo</i> (zredukováno) věstící pohromu (srv. znak 難 <i>nàn</i>), a <u>jak</u> správně 正 <i>zhèng</i> <u>na něj</u> (srv. na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 焉)		
Poznámka: Tento znak se používá v klasické, resp. staré čínštině často jako pomocné slovo, nahrazující dvojici znaků 於 <i>yú</i> (v, vůči) a 之 <i>zhī</i> (to), tj. předložku a následné zájmeno.		

言 *yán* – WB kap.: 2

言	<i>yán</i>	slova; mluvit (R.149)
→ z úst 口 <i>kǒu</i> vychází něco, co nabírá podobu <u>slov</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 言; na bronzích: 言; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 言)		

衰/邪 *yé* viz *xié*

也 yě – MWD/BD kap.: 1

也	yě	také (před adjektivem nebo slovesem); (modální partikule zpravidla na konci věty vyjadřující deklarativnost, ujištění či otázku; formální partikule uprostřed věty označující pauzu a často i zdůrazňující to, co bezprostředně předcházelo)
---	----	--

→ snad piktogram cisterny či žlabu s vahadlem nebo i archaického umyvadla; zpravidla ale spojován se zpodoběním jakéhosi hadovitého tvora (srv. srv. na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū:)

毆 yī viz yì

遺(遗) yí – WB kap.: 9

遺(遗)	yí	ztratit, ztracený; vynechat, opomenout; zanechat (za sebou), seslat (na někoho něco)
------	----	---

● 辵 chuò + 貴 guì = kráčet (R.162 辵 v pozici vlevo dole) + „drahocenný“

→ něco drahocenného 貴 guì se ztratilo, odešlo 辵 chuò (v písmu na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū:)

已 yǐ – WB kap.: 2

已	yǐ	již, už; zastavit; přestat (kniž.); <i>finální partikule označující důraz na stanovenou kvalitu či dokončenost</i>
---	----	---

→ už nedýchá, už přestal dýchat, mohlo jít o potrácený plod (v 篆书 zhuàn shū:) , možná varianta znaku 巳 sì (6. nebeská větev), jenž je někdy považován za piktogram embrya, jindy ale zase hada (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: ; na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū:) , tvořící přechod ke znaku 己 jǐ, (6. nebeský kmen) s významem „sám“, „osobně“, jenž bývá považován za piktogram sem a tam se pohybující příze na tkalcovském stavu (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: ; na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū:)

以 yǐ – WB kap.: 1

以	yǐ	označuje jakým způsobem (7. pád - instrumentál), s použitím (čeho), tím... (prepoziční sloveso); vzít ; <i>suffix modálního slovesa</i>
---	----	---

● 亼 sī + 人 rén = „soukromý“ (R.28) + „člověk“ (R.9)

→ člověk 人 rén (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: ; v 篆书 zhuàn shū:) , používající něco soukromého 亼 sī (v 篆书 zhuàn shū:) ; podle jiných interpretací jde o člověka používajícího nějaký zemědělský nástroj, např. pluh či rýč (srv. celý znak v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: ; na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū:)

佖 yǐ/ǎi/tái – MWD/BD kap.: 4

佖	yǐ/ǎi tái	idiot, hloupý, tupý; zjančený, nepřičetný; chlap, čeledín; (ve 4. kapitole Tao te tingu v MWDB alternoval se znakem 始 shǐ v MWDA!)
● 亻 rén + 台 yí/tái = „člověk“ (R.9 人 psaný v pozici vlevo) + „spokojený“/„scéna“		
→ člověk 亻 rén spokojený 台 yí ve své omezenosti: <u>idiot</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 佖)		

矣 yǐ MWD/BD kap.: 2

矣	yǐ	modální částice, která na konci věty zdůrazňovala 1) ukončenost děje; 2) kategoričnost soudu; případně 3) vznesenou otázku či 4) vzkřiknutí
● 宀 sī + 矢 shǐ = soukromý (R.28) + šíp (R.111)		
→ <u>vzkřiknutí</u> či <u>otázka</u> jako soukromě mířený šíp? (srv. na bronzích: 矣; v 篆书 zhuàn shū: 矣)		

旖 yǐ – BD kap.: 4

旖	yǐ	vlát, třepotat se (o vlajce); romantická, okouzlující, půvabná, přitažlivá, elegantní (ve 4. kapitole Tao te tingu tento znak vystupoval jako citoslovce)
● 旃 yān + 奇 qí = vlajka + neobyčejný, podivný		
vlajka 旃 yān, jež „uhání“ 騎 qí (jet na, osedlat) = <u>třepotající se vlajka</u> (v 篆书 zhuàn shū: 旖)		

易 yì – WB kap.: 2

易	yì	snadný, lehký; vyměnit, směnit, přeměňovat se
● 日 rì + 勿 wù = slunce (R.72) + „ne-“, nesmíš (výpůjčka)		
→ když svítí slunce/měsíc, je to hned <u>snadné</u> (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 易; v 篆书 zhuàn shū: 易), případně vylít vodu (vyprázdnit nádobu na vodu) je <u>snadné</u> (srv. na bronzích: 易); tradiční čínská interpretace prý ale říkala, že jde o piktogram ještěrky		

毳 yì yī – BD kap.: 1

毳	yì/yī	ach! (zvuk sténání), sténat; (iniciální nebo vydělující partikule)
● 医 yī + 殳 shū = zamířit šípem + akce ruky (R.79), (zabijet, tlouci: zde vystřelit)		
→ sten <u>ach!</u> při zranění šípem (srv. na bronzích: 毳; v 篆书 zhuàn shū: 毳); srv. 醫 yī lékař, tj. ten, kdo má medicínu v lahvičce 酉 yǒu pro léčení zranění šípem 医 yī (zjednodušeně: 医 yī)		

異(异) yì – WB kap.: 1

異(异)	yì	jiný, odlišný, zvláštní, podivný, neobvyklý
<ul style="list-style-type: none"> ● 田 tián + 共 gòng = „pole“ (R.102) + „společně“ „celkem“ 		
→ tanečník (nohy 儿 – R.10), držící (ruce 升 – R.55) <u>zvláštní, podivnou masku</u> 田 tián (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 𠄎)		

意 yì MWD kap.: 2

意	yì	názor, mínění; záměr, přání, vůle; očekávání
<ul style="list-style-type: none"> ● 音 yīn + 心 xīn = „zvuk“, zvěst (R.180) + „srdce“ (R.61) 		
→ zvěst 音 yīn, kterou mám v srdci 心 xīn představuje můj <u>názor</u> = <i>co mi zní v srdci</i> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𠄎)		

音 yīn – WB kap.: 2

音	yīn	zvuk (R.180); zvěst
→ obdoba znaku pro „slova“ 言 yán, ale s čímsi, co <u>zvučí</u> v ústech (srv v 篆书 zhuàn shū: 𠄎)		

盈 yíng GD/MWD kap.: 2

盈	yíng	plný, naplněný, přibývajících, přetékajících; uspokojený; mít zisk
<ul style="list-style-type: none"> ● 乃 nǎi + 又 yòu + 皿 mǐn = „tedy“, „pak“ + „opět“ (R.29) + mísa (arch.), nádoba (R.108) 		
→ koupel v <u>přetékajících</u> nádobě tvaru mísy (velkého umyvadla, malé vany), přinášející <u>uspokojení</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 盈)		

用 yòng – WB kap.: 4

用	yòng	užívat, používat, upotřebit; vydávat, vynakládat, utrácet; potřebovat, vyžadovat; být funkční (R.101)
→ prehistorický hudební nástroj vyrobený z bambusu, který se <u>používal</u> zavěšený jako zvon; někdy brán jako prázdný toulec (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 𠄎)		

尤 yóu – WB kap.: 8

尤	yóu	zejména, obzvláště, zvláště, zvláštní; obviňovat; vina; chyba
<ul style="list-style-type: none"> ● 尤 wáng + 丶 zhǔ = chromý (R.43) + bod (R.3) 		
→ piktogram ruky s překřížením označující, že něco neměla udělat, že to byla její <u>chyba</u> , resp. <u>vina</u> toho, kdo to tou rukou udělal (srv. v písmu na bronzích: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 𠄎)		

猶(犹) yóu – WB kap.: 5

猶(犹)	yóu	jako, jakoby, jako když; připomínat, podobat se; stále, dosud, ještě; stejně; ba i
● 犭 quǎn + 酋 qiú = pes (R.94 犬 psaný v pozici vlevo) + pohlavár		
→ pohlavár 酋 qiú zobrazený jako zvíře 犬 quǎn, resp. převlečený do <u>podoby</u> totemového zvířete (v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: , na bronzech: ; v 篆书 zhuàn shū:)		

猷 yóu – GD/MWD kap.: 5

猷	yóu	plán, úmysl; zamýšlet; zobrazovat (jako); substitut znaku 猶(犹) yóu (v GD, MWD)
● 酋 qiú + 犬 quǎn = pohlavár + pes (R.94)		
→ pohlavár 酋 qiú zobrazený jako (totemové) zvíře 犬 quǎn (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: ; v 篆书 zhuàn shū:)		

有 yǒu – WB kap.: 1

有	yǒu	mít; existovat, být
● ナ zǎo + 月 yuè = (levá) ruka + „měsíc“ (R.74) – nahrazuje determinativ maso 肉 ròu – (R.130)		
→ mít maso, resp. ruka držící kus masa (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: ; na bronzech: ; v 篆书 zhuàn shū:)		

又 yòu – WB kap.: 1

又	yòu	opět, znovu, zase; i; substitut znaku 有 yǒu (v GD, MWD)
→ piktogram pravé ruky (v 甲骨文 jiǎ gǔ wén i na bronzech: ; v 篆书 zhuàn shū:) , snad jako výraz důrazu při gestikulaci rukou, např. „Znovu říkám, že ...!“		

於 yú – MWD/BD kap.: 5

於	yú	(univerzální předložka archaického jazyka) vůči, ve vztahu k, v, z, do, před etc. směřovat někam
● 方 fāng + 人 rén + 彳 zhì = „čtverec“ (R.70) + „člověk“ (R.9) + bod (2x) (R.3)		
→ etymologie není příliš jasná; původně snad piktogram vrány či nějakého jiného ptáka (srv. v 篆书 zhuàn shū:)		

俞/俞 yú – MWD kap.: 5

俞/俞	yú	vydlabat kanoe (z kmene); odpovědět kladně (v současné čínštině: příjmení)
<ul style="list-style-type: none"> ● △ jí + 月 yuè + 丨 dāo = shromáždit se + „měsíc“ (R.74) + „nůž“ (R.18) 		
<ul style="list-style-type: none"> → společně △ jí vyrazit na loďce 舟 zhōu po vodě 𠄎 kuài na druhý břeh (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 俞) 		

掄 yú – BD kap.: 5

掄	yú	zvednout, pověsit
<ul style="list-style-type: none"> ● 扌 shǒu + 俞 yú = „ruka“ (R.64 手 v pozici vlevo) + vydlabaná kanoe 		
<ul style="list-style-type: none"> → <u>vyzvednout</u> 扌 shǒu kanoe 俞 yú z vody (srv. v 篆书 zhuàn shū: 掄) 		

輿(輿) yú – MWD kap.: 5

輿(輿)	yú	veřejnost, lidé, masy; vůz, kočár, nosítka
<ul style="list-style-type: none"> ● 車 chē + 舁 yú = „vůz“ (R.159) + zvednout (společně na ramena)/nést (na nosítkách) 		
<ul style="list-style-type: none"> → nést společně 舁 yú na <u>nosítkách</u>, a tak přepravovat jako na voze 車 chē (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 舁; v 篆书 zhuàn shū: 輿) 		

與(与) yú/yǔ/yù – GD kap.: 5

與(与)	yú	finální partikule indikující otázku či výkřik
	yǔ	a, s (kniž.); dát
	yù	zúčastnit se; vztah, spojení
<ul style="list-style-type: none"> ● 舁 yú + 与 yǔ = pozvedat + „dát“, vztah 		
<ul style="list-style-type: none"> → <u>zúčastnit se rozdávání</u> jídla naběračkou <u>společně s</u> ostatními (na bronzech: 舁; v 篆书 zhuàn shū: 與) 		

予 yǔ – MWD/BD kap.: 8

予	yǔ	dát, obdarovat (kníž.)
<ul style="list-style-type: none"> → člunek, který poletuje sem a tam na tkalcovském stavu, tj. <u>dává</u> nit sem a zase tam (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 予; v 篆书 zhuàn shū: 予) 		

與(与) yǔ viz yú

與(与) yù viz yú/yǔ

玉 yù – WB kap.: 9

玉	yù	nefrit, jadeit
●	王 wáng + 丩 zhǐ = „král“ + bod (R.3)	
→	šňůra s korály z <u>nefritu</u> ; bod 丩 zhǐ byl přidán později pro odlišení znaku 王 wáng ve významu „král“ od znaku 玉 yù ve významu „nefrit“ (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎 nebo 𠄎, v písmu na bronzích: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 𠄎)	

浴 yù – MWD kap.: 6

浴	yù	vykoupat se; umýt se; koupel, lázeň
●	氵 shuǐ + 谷 gǔ = „voda“ (R.85 v pozici vlevo) + „úžlabina, údolí“	
→	omývat 氵 shuǐ úžlabinu 谷 gǔ (a tak i celé tělo), tj. (celý) <u>se vykoupat</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 浴)	

欲 yù – WB kap.: 1

欲	yù	touha, přání; toužit (kniž.)
●	谷 gǔ + 欠 qiàn = „údolí“, „úžlabina“ (R.150) + „postrádat“, „nedostávat se“, „dlužit“ (R.76)	
→	欠 qiàn (v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎) člověk dýchající otevřenými ústy, protože se mu <u>nedostává</u> vzduch, protože <u>postrádá</u> vzduch, jelikož <u>dychtí</u> , zde konkrétně ten, který „ <u>dychtí, touží po úžlabině</u> “ 谷 gǔ (v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 谷); celý znak v 篆书 zhuàn shū: 欲	

愈 yù – WB kap.: 5

愈	yù	ještě více; uzdravovat se; čím....tím
●	俞 yú + 心 xīn = kanoe/vyplout + „srdce“ (R.61)	
→	srdce 心 xīn nemocného se <u>navrátilo k životu</u> jako kanoe 俞 yú (fonetikum), která se vrátila z opačného břehu řeky (srv. v 篆书 zhuàn shū: 愈)	

淵(渊) yuān – WB kap.: 4

淵(渊)	yuān	hlubina; hluboký; hluboká tůň; vodní vír; vybublat z hloubi, vytrysknout
●	氵 shuǐ + 淵 yuān = „voda“ (R.85 v pozici vlevo) + (vodní vír)	
→	piktografické znázornění <u>hlubiny</u> , do které stahuje vodní 氵 shuǐ vír 淵 yuān (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 淵)	

籊(籊) yuè – WB kap.: 5

籊(籊)	yuè	bambusová flétna
<ul style="list-style-type: none"> ● 艹 zhú + 龠 yuè = bambus (R.118 竹 v pozici nahoře) + „(bambusová) flétna“ 		
→ piktografické zpodobení (bambusové) <u>flétny</u> – dechového nástroje se 3, 6 nebo 7 otvory (srv. v 篆书 zhuàn shū: 籊)		

允 yǔn – BD kap.: 2

允	yǔn	dovolit, povolit, souhlasit, udělit
<ul style="list-style-type: none"> ● 宀 sī + 儿 ér = soukromý (R.28) + osoba, nohy člověka (R.10) 		
→ osoba 儿 ér (nohy člověka), s níž mohu <u>souhlasit</u> , která má respekt 宀 sī (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 允; na bronzech: 允; v 篆书 zhuàn shū: 允)		

則(则) zé – WB kap.: 3

則(则)	zé	pak, pak tedy, tak; ale, kdežto; sice (knižn.); příklad, pravidlo; norma
<ul style="list-style-type: none"> ● 貝 bèi + 刀 dāo = mušle (R.154) + „nůž“ (R.18 刀 dāo v pozici vpravo) 		
→ vyříznout kadlub – <u>normu</u> – pro lití bronzových nádob, konkrétně trojnožky 鼎 dǐng (srv. na bronzech: 則; v 篆书 zhuàn shū: 則)		

湛 zhàn – WB kap.: 4

湛	zhàn	azur(ový); hluboký; potopit se, nasáknout; vzdouvat se
<ul style="list-style-type: none"> ● 氵 shuǐ + 甚 shí/shèn = „voda“ (R.85 水 v pozici vlevo) + „drobný“/„velmi“ 		
→ nádoba 甚 shí/shèn, jež se potopila <u>hluboko</u> do tůně 氵 shuǐ, aby se nabrala „ <u>azurová</u> “ voda (srv. na bronzech 湛; v 篆书 zhuàn shū: 湛)		

長(长) zhǎng viz cháng

者 zhě – WB kap.: 1

者	zhě	ten, který...; to, co... (v postpozici); slovo formálně nahrazující vypuštěné substantivum (i s atributivní partikulí)
<ul style="list-style-type: none"> ● 耂 lǎo (redukovaná var. R. 125) + 日 yuē = „starý“ + „říkat“ (kniž.) (R.73) 		
→ ten starý 老 lǎo, o němž se říká 日 yuē, tj. „řečený“ → <u>ten, který</u> ; původně ale interpretováno jako „jídlo vkládané do hrnce“ – to bylo <u>to, o co šlo</u> (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 耂; na bronzech: 耂; v 篆书 zhuàn shū: 耂)		

衫 zhěn – BD kap.: 4

衫	zhěn	oděv (bez podšívky); lem oděvu
●	衤 yī + 彡 zhěn = oděv (R.145 衣 v pozici vlevo) + husté (vlasy)	
→	oděv 衤 yī, kterým se přikryješ jako křídlem 彡 zhěn (srv. v 篆书 zhuàn shū: 衫)	

爭(争) zhēng – WB kap.: 3

爭(争)	zhēng	přít se; hádat se; vést spor; soupeřit
→	jít jednou rukou 𠂇 zhuǎ (R.87 „dráp“) proti druhé ruce, resp. dvě ruce <u>přetahující se</u> o provaz 丿 jué (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠂇; v 篆书 zhuàn shū: 爭)	

正 zhèng – WB kap.: 8

正	zhèng	přímý; centrální, hlavní; přesný; náležitý, správný; pravidelný; kladný; právě, zrovna; šéf
●	一 yī + 止 zhǐ = „jeden“ (R.1) + „zastavit“ (R.77)	
→	přesně tady (kam pokládám svou nohu 止) se zastavit (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 止; v písmu na bronzích: 止; v 篆书 zhuàn shū: 正)	

之 zhī – WB kap.: 1

之	zhī	atributivní partikule v klasické čínštině (naznačující, že předcházející slova jsou atributy slova následujícího; odpovídající přibližně partikuli 的 de v současné čínštině); to (jako předmět) (kniž.); ukazatel antepozice předmětu, partikule kladená mezi podmět a přísudek závislé predikativní konstrukce aj.
→	grafická varianta znaku 止 zhǐ – „zastavit“ (v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 止, tj. stopa nohy 止 s vyznačením čáry, kde se má noha zastavit: „Stop!“; na bronzích: 止; v 篆书 zhuàn shū: 止)	

知 zhī – WB kap.: 2

知	zhī	vědět, znát
●	矢 shǐ + 口 kǒu = šíp (R.111) + „ústa“ (R.30)	
→	„vědět, jak se strefit do černého“, tj. trefit se ústy 口 kǒu (v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 口) jako šípem 矢 shǐ (v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 矢) - srv. na bronzích: 知; v 篆书 zhuàn shū: 知	

植 *zhí* – MWD kap.: 9

植	<i>zhí</i>	sázet, vysazovat, vzházet, množit se; postavit se, stát; růst vzhůru; vertikální
<ul style="list-style-type: none"> ● 木 <i>mù</i> + 直 <i>zhí</i> = „dřevo“ (R.75) + „přímý“, „vertikální“ 		
→ stvol či kmen 木 <i>mù</i> , který <u>roste přímo vzhůru</u> 直 <i>zhí</i> (v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 植)		

 殖(殖) *zhí* – GD kap.: 9

殖	<i>zhí</i>	rozmnožovat se, plodit; vzházet (o obilí), sít, sázet
<ul style="list-style-type: none"> ● 歹 <i>dǎi</i> + 直 <i>zhí</i> = zlo (R.78) + „přímý“, „vertikální“ 		
→ ze semene pohřbeného 歹 <i>dǎi</i> (piktogram pohřbených tlejících kostí – srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎) do země vyrazil přímo vzhůru 直 <i>zhí</i> výhonek, tedy <u>vzcházející</u> úroda (v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 殖)		

 志 *zhì* GD/MWD kap.: 2

志	<i>zhì</i>	vůle, úmysl, záměr; spis, záznam, zápis; usilovat o; ambice; zapsat, uchovat; vyjádřit, projevit (<i>namísto</i> 誌)
<ul style="list-style-type: none"> ● 士 <i>shì</i> + 心 <i>xīn</i> = učenec (R.33) + „srdce“ (R.61) 		
→ ten, který umí (expert) 士 <i>shì</i> <u>usilovně jít za</u> tím, co má na srdci 心 <i>xīn</i> (srv. na bronzech: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 志)		

 治 *zhì* – WB kap.: 3

治	<i>zhì</i>	spravovat, řídit; regulovat (tok); léčit
<ul style="list-style-type: none"> ● 氵 <i>shuǐ</i> + 台 <i>yítái</i> = „voda“ (R.85 水 v pozici vlevo) + „být uspokojený“, „být potešený“/„scéna“, „vyvýšená terasa“ 		
→ budeme-li obdobně jako v případě interpretace znaku 始 <i>shǐ</i> pravou část znaku 台 <i>yí</i> pojímat jako jisté „uspokojení“, pak by levá část znaku 氵 <i>shuǐ</i> měla odkazovat na nějaký (vodní) tok, resp. na jeho usměrnění, <u>regulaci</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 治) – možná i v protikladu například ke znaku 淫 <i>yín</i> s možným významem „znásilnění“ (pravá část znaku = zmocnit se člověka)		

 智 *zhì* – GD/BD kap.: 2

智	<i>zhì</i>	chytrost, inteligence, zkušenost, moudrost
<ul style="list-style-type: none"> ● 知 <i>zhī</i> + 曰 <i>yuē</i> = „vědět“ (R.30) + říkat (R.73) 		
→ <u>chytrý</u> ví 知 <i>zhī</i> , co a kdy říci 曰 <i>yuē</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzech: 智, v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 智)		

中/中 zhōng/zhòng – WB kap.: 5

中/中	zhōng zhòng	střed, uprostřed zásahnout, trefit; být zasažen
<p>→ terč <u>uprostřed</u> čtverce, resp. obdélníku či kruhu, na sloupu s vlajícími praporečky, fungující zřejmě i jako sluneční hodiny, snad místo setkávání rodu, kmene apod. - R.32 (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 中)</p>		

中/中 zhòng viz zhōng

衆(众) zhòng – WB kap.: 1

衆(众)	zhòng	četný, početný, množství, spousta (kniž.)
<p>● 血 xiě/xuè + 众/禾 zhòng = „krev“ (R.143) + být v tlupě (arch.)</p>		
<p>→ variantní psaní znaku (眾) vede někdy k výkladu <u>dívat se</u> 𠄎 („oko“ – R. 109 目) <u>na spoustu lidí</u> (3 lidé symbolizují tlupu), ale striktně vzato by tu mělo jít o „krev“ a „<u>spoustu lidí</u>“, možná i o „<u>spoustu krve</u>“ (v 篆书 zhuàn shū: 眾)</p>		

揣 zhuāi viz chuāi

子 zǐ/zi – WB kap.: 4

子	zǐ zi	syn; semínko, vajíčko, kamínek jmenný suffix
<p>→ piktogram dítěte zabaleného v povijanu se dvěma volnými rukama – R.39 (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 子)</p>		

訾 zǐ – MWD kap.: 2

訾	zǐ	pomluva; pomlouvat, kritizovat; odmítat
<p>● 此 cǐ + 言 yán = „tento, tato, toto“ + „slova“, mluvit (R.149)</p>		
<p>→ taková <u>slova</u> 言 yán, která <u>zezadu</u> zastaví 此 cǐ (v 篆书 zhuàn shū: 訾)</p>		

自 zì – WB kap.: 7

自	zì	sám; samo sebou; z, od (kniž.)
<p>● 丿 piě + 目 mù = <u>levý šikmý tah</u> (R.4) + oko (R.109)</p>		
<p>→ piktografické znázornění nosu, podle jiných interpretací údajně Číňan ukazující na svůj nos se slovy „já <u>sám</u>“ (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 自; na bronzech: 自; v 篆书 zhuàn shū: 自)</p>		

子 zǐ viz zǐ

宗 zōng – WB kap.: 4

宗	zōng	předek; rod; cíl, účel
<ul style="list-style-type: none"> ● ↗ mián + 示 shì = střecha (R.40) + projevovat (R.113) 		
<ul style="list-style-type: none"> → oltář 示 shì pod střechou ↗ mián chrámu <u>předků</u> (v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 宗; na bronzech: 宗; v 篆书 zhuàn shū: 宗) 		

作 zuō/zuó/zuò – WB kap.: 2

作	zuō	vykonávat; dílna
	zuó	pochutiny
	zuò	dělat, zhotovovat; psát; výtvar
<ul style="list-style-type: none"> ● 亻 rén + 乍 zhà = „člověk“ (R.9 人 psaný v pozici vlevo) + „zrovna“, „prvně“ 		
<ul style="list-style-type: none"> → člověk 亻 rén, který je zrovna 乍 zhà v akci, něco <u>tvoří, píše, zhotovuje</u>; původně zřejmě šití nějakého starodávneho oděvu (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 作; na bronzech: 作; v 篆书 zhuàn shū: 作) 		

作 zuó viz zuō

作 zuò viz zuō

LITERATURA

- Fellner, Rostislav. 2005. Využití genealogického a kontextuálního přístupu při výuce čínského znakového písma a při překládání nejstarší čínské literatury: příklad Tao te ťingu. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2005, vol. 4, p. 5–26.
- Fellner, Rostislav. 2007. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 1. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2007, vol. 6, p. 103–138.
- Fellner Rostislav. 2008. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 2. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2008, vol. 8, p. 131-167.
- Fellner Rostislav. 2009. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 3. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2009, vol. 10, p. 73-93.
- Fellner Rostislav. 2010. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 4. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2010, vol. 12, p. 83-102.
- Fellner Rostislav. 2011. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 5. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2011, vol. 14, p. 35-56.
- Fellner Rostislav. 2012. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 6. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2012, vol. 16, p. 69-89.
- Fellner Rostislav. 2013a. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 7. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2013, vol. 18, p. 29-48.
- Fellner Rostislav. 2013b. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 8. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2013, vol. 18, p. 71-90.

- Fellner Rostislav. 2014. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 9. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2014, vol. 20, p. 31-50.
- Fellner, Rostislav. 2022. *Tao te ťing krok za krokem (alternativní interpretace podle nálezů z archeologických vykopávek v Ma-wang tuej a Kuo.tienu): text 1. kapitoly*. Všeradice, 2022. Skripta kompletovaná 9. 1. 2022 pro účastníky „Nového interpretačního kurzu Tao te ťingu“. Ekocentrum Bacín. Interní tisk pro účastníky kurzu, 66 stran. Retrieved on June 10, 2022, from <https://www.facebook.com/photo/?fbid=774005093517215&set=pob.100027231944852>).
- Lin Yutang. 1999. *Chinese-English Dictionary of Modern Usage*. Hong Kong: The Chinese University of Hong Kong.
Retrieved on April 15, 2022, from <https://humanum.arts.cuhk.edu.hk/Lexis/Lindict/>
- Ošanin, I. M. (red.) 1983. *Bol'šoj kitajsko-russkij slovar'*. 1-4. Moskva: Nauka. 1983.
- Li, Leyi. 1993. *Tracing the roots of Chinese characters: 500 cases*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press, 1994. ISBN 7-5619-0204-2/H.149.
- Sears, Richard. 2003-2022. *Chinese Etymology*.
Retrieved on April 17, 2022, from <https://hanziyuan.net/>.
- Slaměniková, Tereza & Uher, David. 2022. *Svět v sinogramech*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2022. ISBN 978-80-244-6206-6.
- Vochala, Jaromír. 2003. *Čínsko – český, česko – čínský slovník*. Voznice: LEDA, 2003. ISBN 80-7335-011-4.
- Yin, Binyong; Rohsenow, J. S. 1994. *Xian Dai Han Zi 现代汉字 Modern Chinese characters*. Beijing: Sinolingua, 1994. ISBN 7-80052-167-2.
- Wang, Hongyuan. 1997. *“Han Zi Zi Yuan Ru Men“ 汉字字源入门 – The origins of Chinese characters*. Beijing: Sinolingua, 1997. ISBN 7-80052-243-1.